

XXV ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПЪРВА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневникъ

НА

3. заседание

Четвъртъкъ, 29 февруарий 1940 г.

(Открито въ 16 ч. 5 м.)

Председателствувалъ подпредседателътъ Никола Захариевъ. Секретари: Атанасъ Цвѣтковъ и Георги Михайловъ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Съобщения:		5) за освобождаване мѣстото, заедно съ къщата и другитѣ пострѳйки върху него, пострѳката и обзавеждането ѳ за Югославска легация въ София отъ косвени държавни и общински данъци, гербовъ налогъ, мита и др. (Приемане)	17
Промѣни въ парламентарнитѣ комисии	13	6) за освобождаване отъ вносно мито и други данъци и такси на два безмоторни самолета, едно стоманено вѳже и една макаръ (катушка) (Приемане)	17
Питания	13	7) за освобождаване отъ временно вносни такси монтажнитѣ инструменти по временно вносни декларации № 2 отъ 1 юний, № 4 отъ 20 юлий и № 7 отъ 28 юлий 1939 г. на Русенската митница (Приемане)	18
Предложение	13	Законопроекти: 1) за отмѣнение на чл. 557 отъ закона за държавнитѣ привилегии, акцизитѣ и патентитѣ (Първо и второ четене)	19
По дневния редъ:		Говорилъ: М-ръ Д. Божиловъ	19
Предложения: 1) за одобрение I-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 29 септемврий 1939 г., протоколъ № 155, относно разрешаването да се изваряватъ на ракия изцеденитѣ отъ мѣстѳта джибри отъ десертно грозде и отъ отпадъци отъ десертно грозде, презъ времето отъ 27 септемврий до привършване на измѣрването на вината и материалитѣ въ населеното мѣсто (Приемане)	14	2) за облагане данѳкоплатнитѣ съ патентъ за 1940 г. (Първо четене)	20, 21
Говорилъ: М-ръ Д. Божиловъ	14	Говорили: М-ръ Д. Божиловъ	20
2) за одобряване II-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 28 септемврий 1939 г., протоколъ 154, относно разрешаването да се изваряватъ на ракия кашни отъ праскови презъ времето отъ 27 септемврий до привършване общото измѣрване на вината и материалитѣ въ населеното мѣсто (Приемане)	15	Гавр. Ленковъ	21
3) за одобрение II-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 29 септемврий 1939 г., протоколъ № 155, относно разрешаването да се изваряватъ на ракия кашни отъ прѣсни лѣтни плодове презъ времето отъ 27 септемврий до привършване на общото измѣрване на вината и материалитѣ въ населеното мѣсто (Приемане)	16	3) за измѣнение и допълнение на закона за извънбюджетенъ (свърхсметенъ) кредитъ отъ 1.650.000.000 л. за оформяване изплатенитѣ, но неоформени разходи презъ разни години („Държавенъ вестникъ“, бр. 17 — 24 априлъ 1930 г.) (Първо четене)	22
4) за одобрение IV-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 6 септемврий 1939 г., протоколъ № 128, относно отпускане, безъ акцизъ и общински налогъ, на захаръ за подхранване слабитѣ пчелни семейства на ония пчелари, нечленове на пчеларскитѣ дружества, но пострадали отъ наводнението на 29 юний 1939 г. въ Севлиеуска, Горно-Орѳховска и В-Търновска околии (Приемане)	16	Говорилъ: М-ръ Д. Божиловъ	23
		4) за допълнение чл. 35, т. 17, отъ закона за Българската народна банка (Първо четене)	24
		Говорилъ: М-ръ Д. Божиловъ	24
		5) за оставане въ сила и действие законитѣ за бюджетитѣ и бюджетитѣ на държавата, на желѣзницитѣ и пристанищата и на разнитѣ фондове на държавата за 1939 бюджетна година и презъ м. априлъ 1940 г. (Първо четене)	25
		Говорилъ: М-ръ Д. Божиловъ	26
		Дневенъ редъ за следващото заседание	26

Председателствувашъ Никола Захариевъ: (Звъни) Откривамъ заседанието. Присѣтствуватъ нужното число народни представители, заседанието е законѳо.

(Отсѣтствуватъ следнитѣ народни представители: д-ръ Петъръ Шишковъ и Филипъ Рафаиловъ)

Г-да народни представители! Вчера, при нареждане състава на парламентарнитѣ комисии, сѳж допустнати две грѣшки. Съгласно чл. 86 отъ правилника за вътрешния редъ, моля, да бѳждатъ поправени.

Въ комисията по провѣрка на изборитѣ народниятѣ представителъ г-нъ Кирилъ Минковъ е писанъ два пѳти. Вмѣсто него, на едното мѣсто следва да бѳже г-нъ Лазаръ Поповъ.

Въ комисията по отговора на тронното слово, вмѣсто г-нъ Славейко Василевъ, следва да бѳже г-нъ Стоянъ Никифоровъ.

Който сѳж съгласни съ тия поправки, моля, да вдигнатъ рѳжка. Мнозинство, Събранието приема.

Постѳпило е питане отъ Сливенския народенъ представителъ г-нъ Деню Георгиевъ до г-нъ министра на земедѣлието и държавнитѣ имоти относно износа на сирене и кашкавалъ и цената на млѣкото. Това питане ще се изпрати на г-нъ министра, за да отговори.

Постѳпило е питане отъ сѳщия народенъ представителъ до г-нъ министра на вътрешнитѣ работи относно бити и стреляни хора въ изборитѣ за народни представители въ втора Сливенска избирателна колегия. И това питане ще се изпрати на г-нъ министра на вътрешнитѣ работи, за да отговори.

Постѳпило е предложение за одобряване спогодбата, сключена въ Лондонъ на 12 февруарий 1940 г. между българското правителство и комитетитѣ на носителитѣ на облигации отъ българскитѣ държавни външни заеми 6% 1892, 5% 1896, 5% 1902, 5% 1904, 4 1/2% 1907, 4 1/2% 1909, 7% 1926 и 7 1/2% 1928 години за службата на сѳщитѣ заеми

през периода от 1 януарий до 31 декември 1940 г., публикувана на 22 февруарий 1940 г.

Това предложение ще се раздаде на г-да народните представители днес, за да бъде поставено на дневен ред за следващото заседание.

Пристъпваме към дневния ред.

Преди да почне г-н докладчикът на комисията по Министерството на финансите да чете предложенията, поставени на дневен ред, има думата г-н министърът на финансите.

Министър Добри Божилов: (Посрещнатъ съ ржкоплѣканя) Г-да народни представители! Поставени сѣ въ дневния редъ за одобрѣние седемъ постановления на Министерския съветъ, по които бихъ искалъ да кажа предварително пѣколко думи. Както въ текста на самитѣ постановления, така и въ мотивитѣ къмъ тѣхъ е изяснено всичко.

Постановленията, предложенията за одобрѣние на които сѣ поставени като точка първа, втора и трета отъ дневния редъ, сѣ отъ стопански характеръ. Може да се каже, че имаме една действително добра реколта на плодове, но въ момента на започването на експортната кампания, поради избухването на войната, настѣпи единъ смутъ. За да можемъ да се справимъ, да не остане нищо неизползувано, трѣбваше да бждатъ продължени известни срокове по закона за държавнитѣ привилегии, акцизитѣ и патентитѣ, за да се даде възможностъ да бждатъ използвани и най-малкитѣ остатѣци отъ мѣстата и отпадѣцитѣ отъ десертно грозде. Имаше доста такива, защото презъ есенъта имаше дждове и голѣма частъ отъ десертното грозде не можеше да бжде изнесено въ добро качество.

На второ мѣсто, понеже реколтата бѣше добра, а нѣмаше вагони, за да бждатъ изнесени всички сливи въ добро състояние, трѣбваше да дадемъ възможностъ на производителъта да ги извари въ ракия въ по-продължителенъ срокъ, отколкото законътъ предвижда.

На трето мѣсто, кашитѣ отъ известни плодове не можяха да бждатъ изварени по сѣщитѣ причини. Настѣпиха презъ м. януарий голѣми студове сѣщо ни привидяха, както ще видите, да продължимъ срока, понеже имаше замръзване на известни мѣста и не можеше да оставимъ да се унищожи каквато и да било частъ отъ производството.

Постановлението по точка четвърта отъ дневния редъ се отнася до даване безакцизна захаръ за подхранване на слабитѣ пчелни семейства на населението, пострададо отъ наводнения, което не членува въ пчеларскитѣ дружества. Всѣка година правимъ това, но още повече то се наложи тази година поради това, че действително пчелитѣ въ тѣзи пострадали области бѣха въ такова състояние, че не можеха да бждатъ изхранени, ако не бѣше се отпустила тази захаръ.

Постановлението по точка пета отъ дневния редъ се отнася за освобождаване мѣстото, заедно съ къщата и другитѣ постройки върху него, сѣщо постройката и обзавеждането ѝ за югославска легация въ София отъ разни данѣци и такси. Това е въпросъ на международна взаимностъ. Сѣщитѣ тия улеснения сѣ дадени и при постройката на нашата легация въ Бѣлградъ. И понеже не можеше да се протакатъ работата, за да се чака одобрѣние отъ Народното събрание на това постановление, формалноститѣ при нотариуса се изпълниха и остана Народното събрание да реши освобождаването отъ мита, гербъ и други данѣци.

Постановленията по точки шеста и седма отъ дневния редъ се отнасятъ до освобождаване отъ мита и други такси на два безмоторни самолета, едно стоманено вѣже и една макара и монтажни инструменти. Следователно, и за тѣхъ въпросътъ е ясенъ — чисто и просто въпросъ на една формалностъ, тъй като не се освобождаватъ отъ мита материали на частни лица, а държавни материали.

Смѣтамъ, г-да народни представители, че както въ мотивитѣ, така и въ текстоветѣ на постановленията всичко е изяснено. Ако, обаче, е необходимо по нѣкой отъ тѣхъ да дамъ изяснения, готовъ съмъ да ги дамъ.

Тия предложения могатъ да бждатъ приети така, както сѣ направени, или да бждатъ отхвърлени. Моля да бждатъ приети, защото тѣ сѣ взети по стопански и държавни съображения, а сѣщо и за да се отговори на една нужда на пострадалото население въ Севлиеvsка, Горно-Орѣховска и В. Търновска околии.

Моля да бждатъ приети тѣж седемъ постановления на Министерския съветъ. (Ржкоплѣканя)

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Минатъ къмъ точка първа отъ дневния редъ:

Одобрѣние предложението за одобрѣние I-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 29 септември 1939 г., протоколъ № 155, относно разрешаването да се изваряватъ на ракия изцеденитѣ отъ мѣстата джибри отъ Десертно грозде и отъ отпадѣци отъ десертно грозде презъ времето отъ 27 септември до привършване на измѣрването на вината и материалитѣ въ населеното мѣсто.

Моля г-н докладчикъ на комисията по Министерството на финансите да прочете проекторешението.

Докладчикъ д-ръ Георги Липовански: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ проекторешението за одобрѣване I-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 29 септември 1939 г., протоколъ № 155, относно разрешаването да се изваряватъ на ракия изцеденитѣ отъ мѣстата джибри отъ десертно грозде и отъ отпадѣци отъ десертно грозде презъ времето отъ 27 септември до привършване на измѣрването на вината и материалитѣ въ населеното мѣсто.

Г-да народни представители!

Миналата година десертнитѣ лозя родиха изобиленъ плодъ. По-голѣмата частъ отъ производството на десертно грозде е предназначена за износъ въ чужбина. Поради ненормалнитѣ международни отношения, голѣма частъ отъ това грозде не можа да се изнесе въ чужбина навреме, а поради липса на достатъчно вагони не можа да се пренесе своевременно до мѣстнитѣ пазари. Отъ изнесеното пѣкъ въ чужбина грозде при подбирането му оставатъ доста голѣми количества шкарто, състоящо се отъ дребни недозрѣли или нечисти по цвѣтъ зърна.

Тия неизнесени количества отъ десертно грозде и шкарто отъ такова грозде не можеха да се използватъ, освенъ като се приготвятъ на мѣстъ и джибри. Мѣстата се използватъ обикновено за добиване на гроздовъ сокъ, аггстенъ гроздовъ сокъ, гроздовъ медъ и др. или пѣкъ на вино, като се остави да ферментира. Джибритѣ не могатъ да се използватъ, освенъ да се изварятъ на ракия. Добититѣ отъ неизнесеното десертно грозде и отъ шкарто отъ десертно грозде джибри бѣха едно производство на джибри въ повече отъ нормалното производство на такива, освенъ това то се наложи по силата на непредвидени обстоятелства, и лозаритѣ не разполагаха съ достатъчно сѣдове, въ които да събератъ виното и джибритѣ, добити отъ обикновенитѣ винени сортове грозде и тия отъ десертно грозде и отъ шкарто на такова.

Много лозари и търговци-износители на грозде бѣха принудени да наложатъ въ сѣдове и смачкатъ доста голѣми количества десертно грозде и отпадѣци отъ такова, сокътъ отъ които сѣ приготвили на сѣстенъ гроздовъ сокъ, гроздовъ медъ и пр., въ инсталиранитѣ въ страната вакуумни инсталации.

Джибритѣ, обаче, тѣ не можеха да изварятъ на ракия веднага, а трѣбваше да изчакатъ да изтекатъ предвиденитѣ въ закона за държавнитѣ привилегии, акцизитѣ и патентнитѣ срокове.

Съгласно чл. 243 отъ закона за държавнитѣ привилегии, акцизитѣ и патентитѣ, джибритѣ могатъ да се изварятъ отъ привършване на общото измѣрване на вината и материалитѣ, отъ които се вари ракия въ населеното мѣсто до 30 априлъ на следната следъ производствената година.

Отъ 1 май до 27 септември и следъ това до привършване на измѣрването въ населеното мѣсто, изваряването на гроздовитѣ джибри е забранено.

Измѣрването на вината и материалитѣ обикновено привършва къмъ края на м. октомври или сѣрѣдата на м. ноември, а въ плодородни години продължава и въ началото на м. декември. Съгласно чл. 244 отъ сѣщия законъ, всѣка година на 27 септември се спира варенето на всички видове материали за добиване на ракия, макаръ и деклариранитѣ, измѣрени и описани, и всички дестилационни апарати (казани) оставатъ запечатани до привършване на общото измѣрване въ населеното мѣсто.

Тая възбрана е предвидена, за да се предотврати изваряването на недеклаирани джибри отъ новата реколта.

Предвидь на това, че случитѣ на изваряване на джибри отъ десертно грозде бѣха малобройни, концентрирани само въ нѣколко отъ лозарскитѣ центрове и контролирането имъ е лесно и ефикасно, а, отъ друга страна, стопански нецелесъобразно щѣше да бѣде полученитѣ джибри да се унищожатъ или оставятъ за изваряване следъ привършването на измѣрването, до когато тѣ биха могли да се развалятъ, и за да се даде възможностъ на лозаритѣ да освободятъ сѣдовѣтъ си и ги приготвятъ и използватъ за събиране и преработване на гроздето отъ винени сортове, налагаше се да се разреши изваряването на джибри отъ десертно грозде, презъ времето отъ 27 септември до окончателното привършване на общото измѣрване.

Въ закона за държавнитѣ привилегии, акцизитѣ и патентитѣ съществува подобно изключение, създадено съ забележката къмъ чл. 250, прибавена съ § 16 отъ закона за измѣнение и допълнение на сѣщия законъ („Държавен вестникъ“, брой 144, отъ 7 юлий 1937 г.), само за материалитѣ отъ зимни сливи въ лозарскитѣ центрове, за които Министерството на финанситѣ може да разрешава да се изваряватъ и презъ времето отъ 27 септември до привършване на общото измѣрване на вината и джибри въ населеното мѣсто.

Почитаемиятъ Министерски съветъ, рѣководимъ отъ горнитѣ съображения, съ I-то си постановление, взето въ заседанието му отъ 29 септември 1939 г., протоколъ № 155, реши да се позволи изваряването на изцедени отъ мѣстѣта джибри отъ десертно грозде и отъ отпадъци отъ десертно грозде и презъ времето отъ 27 септември до привършване на общото измѣрване на вината и материалитѣ въ населеното мѣсто.

Съ това решение се облекчиха стопанитѣ на десертни лозя и търговцитѣ-износители на десертно грозде, като имъ се даде възможностъ да използватъ неизнесеното десертно грозде и отпадъци отъ изнесеното такова по най-целесъобразенъ начинъ при съществуващото положение.

Като имате предвидъ гореизложеното, имамъ честъ да ви помоля, г-да народни представители, да разгледате и гласувате въ текущата сесия настоящето проекторешение.

Гр. София, февруарий 1940 г.

Министъръ на финанситѣ: Д. Божиловъ

ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобряване I-то постановление на Министерския съветъ взето въ заседанието му отъ 29 септември 1939 г., протоколъ № 155, относно разрешаването да се изваряватъ на ракия изцеденитѣ отъ мѣстѣта джибри отъ десертно грозде и отъ отпадъци отъ десертно грозде презъ времето отъ 27 септември до привършване на измѣрването на вината и материалитѣ въ населеното мѣсто.

Членъ единственъ: Одобрява се I-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 29 септември 1939 г., протоколъ № 155, което гласи:

„Разрешава се изваряването на изцедени отъ мѣстѣта джибри отъ десертно грозде и отъ отпадъци отъ десертно грозде презъ времето отъ 27 септември до окончателното привършване на общото измѣрване на вината и материалитѣ, отъ които се вари ракия, въ населеното мѣсто.

Изваряването имъ ще стане по реда, установенъ въ закона за държавнитѣ привилегии, акцизитѣ и патентитѣ, следъ като бѣдатъ декларираны, измѣрени и описаны, като обикновени джибри.“

Председателстващъ Никола Захариевъ: Които приематъ предложението за одобряване I-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 29 септември 1939 г., протоколъ № 155, относно разрешаването да се изваряватъ на ракия изцеденитѣ отъ мѣстѣта джибри отъ десертно грозде и отъ отпадъци отъ десертно грозде презъ времето отъ 27 септември до привършване на измѣрването на вината и материалитѣ, въ населеното мѣсто, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство; Събранието приема.

Пристъпваме къмъ точка втора отъ дневния редъ:

Одобреие предложението за одобряване II-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 28 септември 1939 г., протоколъ № 154, относно разрешаването да се изваряватъ на ракия каша отъ праскови презъ времето отъ 27 септември до привършване общото измѣрване на вината и материалитѣ въ населеното мѣсто.

Моля г-нъ докладчика да прочете предложението.

Екимъ Екимовъ и други: Чели сме ги. Нека не се четатъ мотивитѣ.

Председателстващъ Никола Захариевъ: Които приематъ предложението, да не се четатъ мотивитѣ къмъ проекторешенията, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство; Събранието приема.

Докладчикъ д-ръ Георги Липовански (Чете)

„ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобряване II-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 28 септември 1939 г., протоколъ № 154, относно разрешаването да се изваряватъ на ракия каша отъ праскови презъ времето отъ 27 септември до привършване общото измѣрване на вината и материалитѣ въ населеното мѣсто.

Членъ единственъ. Одобрява се II-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 28 септември 1939 г., протоколъ № 154, което гласи: „Разрешава се изваряването на каша отъ праскови презъ времето отъ 27 септември до окончателното привършване на общото измѣрване на вината и материалитѣ, отъ които се вари ракия въ населеното мѣсто.

Изваряването имъ да стане по реда, установенъ въ закона за държавнитѣ привилегии, акцизитѣ и патентитѣ, следъ като бѣдатъ декларираны, измѣрени и описаны“.

(Ето и мотивитѣ къмъ проекторешението:

„МОТИВИ

къмъ проекторешението за одобряване II-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 28 септември 1939 г., протоколъ № 154, относно разрешаването да се изваряватъ на ракия каша отъ праскови презъ времето отъ 27 септември до привършване на общото измѣрване на вината и материалитѣ въ населеното мѣсто.

Г-да народни представители!

Въ Дупнишка, Горно-Джумайска и съседнитѣ тѣмъ околии преди нѣколко години се посадиха и уредиha овощни градини, засадени съ специаленъ сортъ есенни праскови, предназначени за износъ. Миналата година тия овощни градини родиха изобиленъ плодъ. Поради ненормалнитѣ международни отношения и липсата на достатъчно вагони, прасковитѣ отъ тия градини не можаха да се изнесатъ въ чужбина, нито пъкъ можа да се организира бързиятъ имъ превозъ до мѣстнитѣ пазари. Поради тия причини, много отъ стопанитѣ на такива овощни градини сѣ били принудени да събератъ голѣми количества отъ праскови, да ги наложатъ въ сѣдове и ги приготвятъ на каша за варене на ракия.

Така приготвената каша отъ праскови, поради слобита захарностъ на прасковитѣ, малкото спиртно съдържание на кашата следъ ферментацията ѝ и най-вече поради особенитѣ свойства на самия плодъ — прасковитѣ — е много нетрайна и лесно се поврежда и похабява. Поради това и за да се даде възможностъ да се използва, макаръ и не така рентабилно, плодътъ на тия овощни градини, налагаше се приготвенитѣ за варене на ракия каша отъ праскови да бѣдатъ изварени по възможностъ веднага следъ ферментацията имъ.

Въ чл. 243 отъ закона за държавнитѣ привилегии, акцизитѣ и патентитѣ е опредѣленъ срокътъ за изваряване на кашитѣ отъ лѣтни плодове, къмъ които спада кашата отъ прасковитѣ, а именно отъ 1 юлий до 31 януарий на следната следъ производствената година. Отъ 31 януарий до 1 юлий и отъ 27 септември до привършване на измѣрването на вината и материалитѣ, отъ които се вари ракия, въ населеното мѣсто, изваряването на каша отъ лѣтни плодове е забранено.

Измѣрването на вината и материалитѣ, отъ които се вари ракия, обикновено привършва къмъ края на м. октомври или сѣдѣта на м. ноември, а въ плодородни години продължава и въ началото на м. декември. Съгласно чл. 244 отъ сѣщия законъ, всѣка година на 27 септември се спира варенето на всички видове материали за добиване на ракия, макаръ и декларираны, измѣрени и описаны, и всички дестилационни апарати (казани) оставатъ запечатани до привършване на общото измѣрване въ населеното мѣсто.

Тая забрана е предвидена, за да се предотврати изваряването на недекларираны джибри отъ новата реколта. Предвидъ на това, че случитѣ на изваряване на каша отъ праскови бѣха малобройни, концентрирани въ нѣ-

колко околнини и контролирането имъ е лесно и ефикасно, а отъ друга страна стопански нецелесъобразно щѣше да бѣде, полученитѣ каши отъ праскови да се унищожатъ или оставятъ за изваряване следъ привършването на измѣрването, до когато тѣ биха могли да се развалятъ, наложени се да се разреши изваряването имъ презъ времето следъ 27 септемврий до окончателното привършване на общото измѣрване.

Затова почитаемиятъ Министерски съветъ, ръководимъ отъ тия съображения, съ II-то си постановление, взето въ заседанието му отъ 28 септемврий 1939 г., протоколъ № 154, реши да се позволи изваряването на приготвенитѣ материали (каши) отъ праскови и презъ времето отъ 27 септемврий до привършване на общото измѣрване на вината и материалитѣ въ населеното мѣсто.

Съ това решение се облекчиха стопанитѣ на овощни градини, засадени съ праскови, като имъ се позволи да използватъ плода на своя трудъ по най-целесъобразенъ начинъ при съществуващото положение.

Като имате предвидъ гореизложеното, имамъ честь да ви помоля, г-да народни представители, да разгледате и гласувате въ текущата сесия настоящото проекторешение.

Гр. София, февруарий 1940 г.

Министъръ на финанситѣ: Д. Божиловъ)

Председателстващъ Никола Захариевъ: Които приемиатъ предложението за одобряване II-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 28 септемврий 1939 г., протоколъ № 154, относно разрешаването да се изваряватъ на ракия каши отъ праскови презъ времето отъ 27 септемврий до привършване общото измѣрване на вината и материалитѣ въ населеното мѣсто, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събраието приема.

Пристъпваме къмъ точка трета отъ дневния редъ:

Одобрение предложението за одобряване II-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 29 септемврий 1939 г., протоколъ № 155, относно разрешаването да се изваряватъ на ракия каши отъ прѣсни лѣтни плодове презъ времето отъ 27 септемврий до привършване на общото измѣрване на вината и материалитѣ въ населеното мѣсто.

Докладчикъ д-ръ Гесри Липовански: (Чете)

„ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобряване II-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 29 септемврий 1939 г., протоколъ № 155, относно разрешаването да се изваряватъ на ракия каши отъ прѣсни лѣтни плодове презъ времето отъ 27 септемврий до привършване на общото измѣрване на вината и материалитѣ въ населеното мѣсто.

Членъ единственъ: Одобрява се II-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 29 септемврий 1939 г., протоколъ № 155, което гласи:

„Разрешава се изваряването на каши отъ прѣсни лѣтни плодове презъ времето отъ 27 септемврий до окончателното привършване на общото измѣрване на вината и материалитѣ, отъ които се вари ракия, въ населеното мѣсто.

Изваряването ще става съ предварително разрешение на Министерството на финанситѣ и по реда, установенъ въ закона за държавнитѣ привилегии, акцизитѣ и патентитѣ, следъ като бѣдатъ декларирани, измѣрени и описани“.

(Ето и мотивитѣ къмъ проекторешението:

„МОТИВИ

къмъ проекторешението за одобряване II-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 29 септемврий 1939 г., протоколъ № 155, относно разрешаването да се изваряватъ на ракия каши отъ прѣсни лѣтни плодове, презъ времето отъ 27 септемврий до привършване на измѣрването на вината и материалитѣ въ населеното мѣсто.

Г-да народни представители!

Презъ изтеклото лѣто овощнитѣ градини и отдѣлни дръвчета дадоха изобиленъ плодъ. Особено много плодъ родиха джанкиѣ, кумбулитѣ, лѣтнитѣ ябълки, лѣтнитѣ круши и др., плодовитѣ на които не сѣ трайни и не могатъ да се запазятъ за дълго време въ сурово състояние.

За по-голѣмата частъ отъ тия плодове не можа да се намири пазаръ, било въ чужбина, било въ страната, понеже не притежаватъ добритѣ качества на другитѣ плодове.

Тия плодове се употребяватъ изключително за производство на ракия. Една частъ отъ тазгодишната реколта отъ джанки, кумбули, круши, ябълки и др. лѣтни плодове бѣ приготвена на каша за варене на ракия и изварена на ракия презъ позволеното за варене време отъ 1 юлий до 27 септемврий н. т.

Много отъ тия плодове останаха неизварени поради това, че срокътъ, презъ които бѣ позволено изваряването имъ, изтече на 27 септемврий т. г. Тия каши бѣха наспани въ сѣдове и отчасти или окончателно ферментирали и не можеха да се изварятъ, а заемаха сѣдовитѣ на производителитѣ. Друга частъ отъ тия плодове въ по-високитѣ планински мѣста не бѣха още окончателно узрѣли и узрѣватъ къмъ края на м. септемврий и въ началото на м. октомврий. Такъвъ е случаятъ съ овощнитѣ градини на Рилската обителъ.

Неизваренитѣ материали отъ прѣсни лѣтни плодове до 27 септемврий т. г. не могатъ да се изварятъ, докато не привърши общото измѣрване на вината и материалитѣ, отъ които се вари ракия, което привършва обикновено къмъ срѣдата на м. ноемврий, а въ плодородни години продължава и презъ м. декемврий.

Ако тия материали се оставѣха за изваряване следъ привършване на общото измѣрване на вината и материалитѣ, отъ които се вари ракия, тѣ щѣха да се повредятъ и похабятъ. Независимо отъ това тѣ щѣха да заематъ много сѣдове, съ каквито и безъ това лозаритѣ и овощаритѣ не разполагатъ въ достатъчно количество, което щѣше да попрѣчи на редовния гроздоберъ.

По тия съображения наложи се да се разреши изваряването на приготвенитѣ за варене на ракия материали отъ прѣсни лѣтни плодове и презъ времето отъ 27 септемврий до окончателното привършване на измѣрването на вината и материалитѣ, отъ които се вари ракия въ населеното мѣсто.

Въ закона за държавнитѣ привилегии, акцизитѣ и патентитѣ съществува подобно изключение, създадено съ забележката къмъ чл. 250, прибавена съ § 16 отъ закона за измѣнение и допълнение на сѣкия законъ („Държавенъ вестникъ“, брой 144, отъ 7 юлий 1937 г.) само за материалитѣ отъ земни сливи въ лозарскитѣ центрове, за които Министерството на финанситѣ може да разрешава да се изваряватъ и презъ времето отъ 27 септемврий до привършването на общото измѣрване на вината и джибритѣ въ населеното мѣсто.

Затова почитаемиятъ Министерски съветъ, ръководимъ отъ горнитѣ съображения, съ II-то си постановление, взето въ заседанието му отъ 29 септемврий 1939 г., протоколъ № 155, реши да се позволи изваряването на каши отъ прѣсни лѣтни плодове и презъ времето отъ 27 септемврий до окончателното привършване на общото измѣрване на вината и материалитѣ въ населеното мѣсто.

Съ това решение се облекчиха много дребни селски стопани, като имъ се даде възможностъ да използватъ плода на своя трудъ по най-целесъобразенъ начинъ при съществуващитѣ условия.

Като имате предвидъ гореизложеното, имамъ честь да ви помоля, г-да народни представители, да разгледате и гласувате въ текущата сесия настоящото проекторешение.

Гр. София, февруарий 1940 г.

Министъръ на финанситѣ: Д. Божиловъ)

Председателстващъ Никола Захариевъ: Които приемиатъ предложението за одобряване II-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 29 септемврий 1939 г., протоколъ № 155, относно разрешаването да се изваряватъ на ракия каши отъ прѣсни лѣтни плодове презъ времето отъ 27 септемврий до привършване на общото измѣрване на вината и материалитѣ въ населеното мѣсто, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събраието приема.

Пристъпваме къмъ точка четвърта отъ дневния редъ:

Одобрение предложението за одобряване IV-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 6 септемврий 1939 г., протоколъ № 126, относно отпускането безъ акцизъ и общински налогъ на захаръ за подхранване слабитѣ пчели семейства на ония пчелари, нечленове въ пчеларскитѣ дружества, но пострадали отъ наводнението на 29 юний 1939 г., въ Севлиевска, Горно-Орѣховска и В.Търновска околнини.

Докладчик д-р Георги Липовански: (Чете)

„ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобряване IV-то постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 6 септември 1939 г., протокол № 128, относно отпускането, без акциз и общински налог, на захар за подхранване слабите пчелни семейства, на ония пчелари, нечленове в пчеларските Дружества, но пострадали от наводнението на 29 юний 1939 г. в Севлиево, Горноорховска и В.Търновска околии.

Членът единствен. Одобрява се IV-то постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 6 септември 1939 г., протокол № 128, което гласи:

Одобрява се следното:

„Разрешава се по изключение, предвид на обществено бедствие, станало на 29 юний 1939 г. в Севлиево, Горноорховска и В.Търновска околии, да се отпусне захар без акциз и общински налог, до пет килограма на кошери с пчели, на ония пчелари, пострадали от наводнението в горепоменатите околии, макар и нечленове в пчеларските дружества, които са засегнати от наводнението, не са изваждали и продавали мед от кошерите си през 1939 г. и имат нужда за подхранване на пчелите през времето от 1 септември 1939 г. до 15 април 1940 г.“

(Ето и мотивите към предложението:

МОТИВИ

към предложението за одобряване IV-то постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 6 септември 1939 г., протокол № 128.

Г-да народни представители!

От наводнението на 29 юний т.г., са нанесени големи загуби и на пчеларите в Севлиево, Горноорховска и В.Търновска околии. Една част от пчелините са били отнесени, а пчелите издани. Останалите пчели не са могли да си съберат достатъчно мед за презимуване, вследствие на което ще трябва през настоящата есен да се подхранват.

На всички ви са известни големите материални щети, които понесе народното стопанство в тия околии от горното обществено бедствие, а също така ви е известно, че пчеларите в грамадно си болшинство са бедни, дребни земеделски стопани, поради което наложително биха да бъдат подпомогнати от държавата.

По ходатайство на г-на министра на земеделието и държавните имоти, и по мой доклад, Министерският съвет одобри да се отпусне захар, без заплащане на акциз и общински налог, до пет килограма на кошери с пчели, на ония пчелари пострадали от наводнението в горепоменатите околии, макар и нечленове в пчеларските дружества, но които са засегнати от наводнението, не са изваждали и продавали мед от кошерите си през 1939 г. и имат нужда за подхранване на пчелите.

Поради гореизложените причини, моля ви, г-да народни представители, да гласувате приложеното предложение.

Гр. София, 13 февруари 1940 г.

Министър на финансите: Д. Божилов

Председателстващ Никола Захариев: Които приемат предложението за одобряване IV-то постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 6 септември 1939 г., протокол № 128, относно отпускането, без акциз и общински налог, на захар за подхранване слабите пчелни семейства, на ония пчелари, нечленове в пчеларските дружества, но пострадали от наводнението на 29 юний 1939 г. в Севлиево, Горноорховска и В.Търновска околии, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка пета от дневния ред:

Одобрене предложението за освобождаване мѣстото, заедно с кѣщата и другите постройки върху него, постройката и обзавеждането ѝ за югославска легация в София от косвени държавни и общински данъци, гербови налог, мита, налози, берии, такси и пр.

Докладчик д-р Георги Липовански: (Чете)

„ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за освобождаване мѣстото, заедно с кѣщата и другите постройки върху него, постройката и обзавеждането ѝ за югославска легация в София от косвени държавни и общински данъци, гербови налог, мита, налози, берии, такси и пр.

Одобрява се да се освободи югославското правителство и държавният фонд „Д. А. Ценов“ от всички принадлежащи се косвени държавни и общински данъци, гербови налог, мита, налози, берии, такси и др. в връзка с:

1. Прехвърляне собствеността на мѣстото, заедно с кѣщата и другите постройки върху него, находящи се в гр. София, ул. „В.Търново“ № 3, при сѣди: генерал П. Марков, Д. Агура, Добровиц, ул. „Оборище“, Стефанов и полковник Ангелов — състоящо се от около 3.011 кв. м.

2. Постройките, които ще се издигнат върху това мѣсто, материалите по постройките, мебелировката за сѣщит и материалите за обзавеждането им, и

3. Договорите по извършване на строежите, по доставката на материалите за сѣщит, по обзавеждането им и по мебелировката.

(Ето и мотивите към предложението:

МОТИВИ

към предложението за освобождаване мѣстото, заедно с кѣщата и другите постройки върху него, постройката и обзавеждането ѝ за югославска легация в София от косвени държавни и общински данъци, гербови налог, мита, налози, берии, такси и пр.

Г-да народни представители!

Югославското правителство е закупило от държавния фонд „Д. А. Ценов“, за нуждите на югославската легация в София, мѣстото заедно с кѣщата и другите постройки върху него, находящи се в гр. София, ул. „В.Търново“ № 3, при сѣди: генерал Петър Марков, Д. Агура, Добровиц, ул. „Оборище“, Стефанов и полковник Ангелов, състоящо се от около 3.011 кв. м., с намерение да построи върху това мѣсто постройки за легацията и моли да се освободи от всички принадлежащи се косвени държавни и общински данъци, гербови налог, мита, налози, берии, такси и др. в връзка с:

1. Прехвърляне собствеността на горното мѣсто, заедно с кѣщата и другите постройки върху него;

2. Постройките, които ще се издигнат върху това мѣсто, материалите по постройките, мебелировката за сѣщит и материалите за обзавеждането им, и

3. Договорите по извършване на строежите, по доставката на материалите за сѣщит, по обзавеждането им и по мебелировката.

Предвид на това и понеже е международна учтивост и практика при подобни случаи чуждите мисии да се освобождават от горепоменатите плащания, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и приемете предложението ви за тая цел решение.

Гр. София, февруари 1940 г.

Министър на финансите: Д. Божилов

Председателстващ Никола Захариев: Които приемат предложението за освобождаване мѣстото, заедно с кѣщата и другите постройки върху него, постройката и обзавеждането ѝ за югославска легация в София от косвени държавни и общински данъци, гербови налог, мита, налози, берии, такси и пр., моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка шеста от дневния ред:

Одобрене предложението за освобождаване от вносно мито и други данъци и такси два безмоторни самолета, едно стоманено въже и една макара (катушка).

Докладчик д-р Георги Липовански: (Чете)

„ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за освобождаване от вносно мито и други данъци и такси два безмоторни самолета, едно стоманено въже и една макара (катушка).

Одобрява се да се освободят от вносно мито и други данъци и такси следните безмоторни самолети и други предмети по казаните по-долу вносни декларации на Столичната митница, а именно:

1) по вносна декларация № 15371 от 27 юний 1938 г. един брой безмоторник „Волф“ и един безмоторник „Цьоглинг“;

2) по вносна декларация № 15526 от 28 юний 1938 г. — едно стоманено вжже, килограма реално нето 100 и

3) по вносна декларация № 17954 от 27 юний 1938 г. един брой макара (катушка) за навиване, килограма реално нето 4.500.

(Ето и мотивитъ към предложението:

МОТИВИ

към предложението за освобождаване от вносно мито и други данъци и такси два безмоторни самолета, едно стоманено вжже и една макара (катушка) по вносни декларации № № 15371 от 27 юний, 15526 от 28 юний, и 17954 от 27 юний 1938 г. на Столичната митница.

Г-да народни представители!

Съ вносни декларации № № 15371 от 27 юний, 15526 от 28 юний и 17954 от 27 юний 1938 г. на Столичната митница, Българският аероклубъ от София е внесъл временно въ страната, за срокъ от три месеца, няколко самолета, автомобили и разни резервни части, принадлежности и пр., изпратени от Германския аероклубъ, за обучение на български младежи.

Временният вносъ на казанитъ самолети и пр., както и освобождаването имъ отъ заплащане на временно вносни такси, сѣ извършени въз основа на XII-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 4 юний 1938 г., протоколъ № 97.

Съ надписъ № 15727, отъ 19 юлий 1939 г., Столичната митница донася, че нѣкои отъ горнитъ самолети и други предмети били новоизнесени, други обмитени на общо основание, а трети останали въ страната, а именно: единъ безмоторникъ „Волф“ и единъ безмоторникъ „Цьоглингъ“ по вносна декларация № 15371 отъ 27 юний 1938 г.; едно стоманено вжже, килограма р. н. 100, по вносна декларация № 15526 отъ 28 юний 1938 г. и единъ брой макара (катушка) за навиване, килограма р. н. 4.500, по вносна декларация № 17954 отъ 27 юний 1938 г.

Последнитъ два самолета, вжжето и катушката били подарени на Въздушнитъ на Негово Величество войски, гражданско въздухоплаване.

Понеже Въздушнитъ на Негово Величество войски иматъ право на безмитенъ вносъ на стоки и материали отъ странство (чл. 7, п. 29 отъ закона за митницитъ), то сѣшитъ молятъ, съ писмото си № V—528 отъ 6 юлий 1939 г., подаренитъ имъ два самолета, вжже и макара да бъдатъ освободени отъ вносно мито и други данъци и такси.

Това искане, обаче, е отпрвено следъ изтичането на тримесечния срокъ, опредѣленъ съ казаното по-горе постановление на Министерския съветъ, поради което би трѣбвало да се изпълнятъ постановленията на чл. 166 отъ закона за митницитъ, т. е. да се покани Българскиятъ аероклубъ да внесе митата и другитъ данъци и такси за въпроснитъ подарени самолети и други предмети, защото въ закона за митницитъ, при това положение, нѣма начинъ за уреждане въпроса за безмитния вносъ на тѣзи самолети, вжже и катушка.

Това безмитно освобождаване, следователно, може да се извърши само въз основа на специално законодателно решение.

Горното като ви излагамъ, моля ви, г-да народни представители, да разгледате въпроса и, ако одобрите, да приемете представеното ви за целта предложение.

Гр. София, 26 февруарий 1940 г.

Министъръ на финанситъ: Д. Божиловъ)

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Които приематъ предложението за освобождаване отъ вносно мито и други данъци и такси на два безмоторни самолета, едно стоманено вжже и една макара (катушка), моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ точка седма отъ дневния редъ:

Одобрене предложението за освобождаване отъ временно вносни такси монтажнитъ инструменти по временно вносни декларации № № 2 отъ 1 юний, 4 отъ 20 юлий и 7 отъ 28 юлий 1939 г. на Русенската митница.

Докладчикъ д-ръ Георги Липовански: (Чете)

„ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за освобождаване отъ временно вносни такси монтажнитъ инструменти по временно вносни декларации № № 2 отъ 1 юний, 4 отъ 20 юлий и 7 отъ 28 юлий 1939 г. на Русенската митница.

Одобрява се да се освободятъ отъ временно вносни такси монтажнитъ инструменти по временно вносни декларации № № 2 отъ 1 юний, 4 отъ 20 юлий и 7 отъ 28 юлий 1939 г. на Русенската митница, като депозиратата въ сѣщата митница сума 24.900 л. за обезпечение на горнитъ такси се възвърне на правоимащия.

(Ето и мотивитъ към предложението:

МОТИВИ

към предложението за освобождаване отъ временно вносни такси монтажнитъ инструменти по временно вносни декларации № № 2 отъ 1 юний, 4 отъ 20 юлий и 7 отъ 28 юлий 1939 г. на Русенската митница.

Г-да народни представители!

На фирмата М. А. Н. (машинна фабрика Аугсбургъ Нюрнбергъ) — Густавсбургъ, Германия, е възложена доставката и монтажа на ферибоота Русе—Гюргево.

Съгласно VI-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 5 октомврий 1937 г., протоколъ № 153, доставката се освобождава отъ заплащане на каквито и да било данъци, мита, берии, такси, прѣза, гербъ и други.

За монтажнитъ инструменти, обаче, необходими за монтирането на ферибоота, и които следъ монтирането му ще бъдатъ изнесени обратно за чужбина, не се говори, следва ли тѣ да се обложатъ съ временно вносни такси или не.

Съ временно вносни декларации № № 2 отъ 1 юний, 4 отъ 20 юлий и 7 отъ 28 юлий 1939 г. на Русенската митница, подадени на името на Главната дирекция на българскитъ държавни желѣзници, дирекция на воднитъ съобщения, отдѣление техническо, казаната по-горе фирма е внесла временно 32 колети и 2 каси, кгр. бруто 19.906, съ необходимитъ такива инструменти, които митницата е пропуснала въ страната подъ депозитъ до разрешаване на въпроса, следва ли тѣ да бъдатъ освободени отъ заплащане на временно вносни такси, тъй като, както е казано и по-горе, въ VI-то постановление на Министерския съветъ, протоколъ № 153 отъ 5 октомврий 1937 г., не се говори за тѣхъ, че следва и тѣ да се пропуснатъ въ страната безъ заплащане на временно вносни такси.

Главната дирекция на желѣзницитъ и пристанищата, дирекция на воднитъ съобщения, отдѣление техническо, съ писмото си № XII—3—840/4 отъ 9 ноемврий 1939 г., съобщава, че въ цената, която била предложена за доставката и монтажа на ферибоотната инсталация, не били включени каквито и да било разходи за мита, такси и др., поради което, сѣщата дирекция моли, монтажнитъ инструменти да бъдатъ освободени отъ каквито и да било данъци, берии, такси, гербъ и пр.

При все това, обаче, при този текстъ на казаното по-горе постановление на Министерския съветъ, това освобождаване не може да се извърши по закона за митницитъ, а съ специално законодателно решение.

Горното като излагамъ, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и, ако одобрите, да приемете представеното ви за целта предложение.

Гр. София, 15 февруарий 1940 г.

Министъръ на финанситъ: Д. Божиловъ)

Петко Стайновъ: Бихъ помолилъ г-нъ министра на финанситъ, респективно г-нъ министра на желѣзницитъ, ако обича, преди да гласуваме това предложение, да даде сведения, въ какво състояние сѣ работитъ по постройката на ферибоота отъ наша страна и, ако е възможно, отъ румънска страна.

Министъръ д-ръ Иванъ Герановъ: Г-да народни представители! Ще моля да ми позволите по този въпросъ да ви отговоря утре, когато ще имамъ на рѣка пълни данни.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Които приематъ предложението за освобождаване отъ временно вносни такси монтажнитъ инструменти по временно вносни декларации № № 2 отъ 1 юний, 4 отъ 20 юлий и 7 отъ 28 юлий 1939 г. на Русенската митница, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка осма от дневния ред:

Първо четене законопроекта за отмяне на член 557 от закона за държавните привилегии, акцизът и патентът.

Докладчик д-р Георги Липовански: (Чете)

„ЗАКОНОПРОЕКТЪТ

за отмяне на чл. 557 от закона за държавните привилегии, акцизът и патентът.

Член единствен. Член 557 от закона за държавните привилегии, акцизът и патентът се отменя по отношение на захарта, произведена в страната от цвекло реколта 1939 и последващите години, като остава да се прилага само за захарта от цвеклото реколта 1938 г. и за внасяната от странство захар до тяхното пълно изчерпване.

(Ето и мотивите към законопроекта:

МОТИВИ

към законопроекта за отмяне на чл. 557 от закона за държавните привилегии, акцизът и патентът.

Г-да народни представители!

При днешната цена на соята и на други земеделски култури, обработваните на захарно цвекло при цена 420 л. на тон става недоходно за земеделеца, и без увеличаване на тази цена има опасност и тази година да не бъде засято необходимото пространство декари с захарно цвекло, и страната да бъде отново изправена пред захарна криза и нужда от внос на чужда захар, въпреки предимно земеделския си характер.

Това е принудило Министерството на търговията, промишлеността и труда, при сключване на договорите с захарните фабрики, да предвиди увеличаване на цената, по която ще се заплаща цвеклото на цвеклопроизводителите, от 420 на 500 л. за тон.

Това увеличение става за сметка на допълнителния акциз от 0.70 л. на килограм захар, предвиден в чл. 557 от закона за държавните привилегии, акцизът и патентът, без да се увеличава продажната цена на захарта.

При очаквана консумация от около 30.000.000 кг. захар годишно, този допълнителен акциз ще възлече на около 21.000.000 л., от които държавата ще трябва да се откаже в полза на цвеклопроизводителите, за да осигури редовното засяване на цвеклото и достатъчно производство на местна захар.

Този загуба, обаче, ще даде на държавата и народното стопанство ред други преимущества, състоящи се в увеличаване приходите от данък на засятото в повече цвекло, избягване износа на значителни количества чужди девици, създаване повече работа, а особено подобрене поминъка на значителна част от земеделското население и осигуряване страната с достатъчно местна захар.

Тия преимущества заслужават жертвата, която се иска от държавното съкровище.

За прехвърляне на допълнителния акциз в полза на цвеклопроизводителите, съгласно договорите с захарните фабрики, необходимо е чл. 557 от закона за държавните привилегии, акцизът и патентът да бъде отменен за захарта, произведена от цвекло реколта 1939 г., за която се отнасят тия договори.

По горните съображения, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и гласувате тук приложените законопроекта.

Гр. София, 13 февруарий 1940 г.

Министър на финансите: **Д. Божилов**)

Председателстващ Никола Захариев: Има думата г-н министърът на финансите.

Министър Добри Божилов: Г-да народни представители! Считам за нужно да ви представя с няколко думи историята за внасянето на този законопроект за отмяне на чл. 557 от закона за държавните привилегии, акцизът и патентът, т. е. отмянето на допълнителния акциз от 70 ст. на килограм захар.

Вие знаете, че Южна България е облагодетелствувана от природата — там се сее и тютюн, и памук, и ориз, и фасъци, и мента — а в Северна България се сее само царевича и жито. Единствената култура, която се сее само в Северна България, е цвеклото, но при цена 420 л. тон, с един много малък рентабилитет на декара. Докато от един декара десертно грозде про-

изводителът може да добие доход 3.000 л., докато от един декара ягоди доходът може да надмине 2.000 л., докато от един декара тютюн доходът може да стигне до 1.800 л., доходът от пшеница в Северна България е 150-220 л. на декара. Имайте предвид, че от 800.000 земеделски стопанства 65% са с земя до 50 декари и с 5-6 члена семейство, а ние още не сме достигнали до положението да създадем допълнително заетие на земеделците чрез обработване на местните сурови материали от нашата индустрия. Поради това прехраната на населението в някои места в Северна България е много мъчна, то е потънало в мизерия и правителството трябва да помисли да увеличи, доколкото е възможно, дохода поне в тия области, където се засява цвекло.

След дълги преговори между министъра на търговията и министъра на земеделието и захарните фабрики и при претенцията на цвеклопроизводителите да им се плати 600 л. за тон цвекло, постигна се съгласие да се даде 500 л., т. е. цената на тон цвекло от 420 л. да се увеличи на 500 л. Увеличението на цената на цвеклото същият площи засява с цвекло, ще останем с недостиг на килограм захар. Понеже от няколко комисии, които бяха назначавани да правят калкулацията на захарните фабрики, се установи, че мъчно може да им се наложи да понесат това увеличение на цената на цвеклото, правителството, пред опасността да няма засяване на цвекло и да бъдем принудени да внасяме захар от странство, намери едно сръдно разрешение на въпроса с премахването на допълнителния акциз от 70 ст. на килограм захар, за да се увеличи цената на тон цвекло от 420 на 500 л. Точното изчисление дава 504 или 505 л., но при се кръглата цифра 500 л. Премахването на този допълнителен акциз може би ще има по-голяма тежест в предстоящите месеци при преговорите. От друга страна, консумацията на захарта се увеличава и това трябва да ни радва. Но ако ние не увеличим площта, засявана с цвекло, ще останем с недостатъчна захар за вътрешна консумация, а освен това ще пропуснем и възможността да увеличим дохода на населението в Северна България.

След подписването на договора от двамата министри с захарните фабрики миналата година, този законопроект за отмяне на допълнителния акциз 70 ст. беше своевременно изготвен и фигурираше в днешния ред на последното заседание на миналото Народно събрание, но не можа да се гласува. Той се приложи като се взе от захарните фабрики гаранция за одобряването му от Народното събрание.

Аз моля законопроектът да бъде гласуван. Нещо повече, бих казал — да се подготвим, да обмислим, дали с увеличаване консумацията на захарта ние не можем повече да запазим интересите на фиска, като вместо да вземем акциз върху 28 милиона килограма захар, да вземем върху 35 милиона килограма, да увеличим цената на цвеклото и да насърчим тази индустрия. Това има да видим в предстоящите месеци.

Моля ви да бъде приет този законопроект, защото от него зависи бъдещите преговори с фабрикантите на захар и грижите на правителството за производителите от Северна България, за който трябва да признаем, че е много по-зле поставен, отколкото производителя в Южна България. (Ръкоплъскания)

Председателстващ Никола Захариев: Които приемат на първо четене законопроекта за отмяне на чл. 557 от закона за държавните привилегии, акцизът и патентът, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Министър Добри Божилов: Г-н председателю! Моля, ако е възможно, законопроектът да се гласува по спешност и на второ четене.

Председателстващ Никола Захариев: Които приемат предложението на г-н министъра на финансите, да се приеме законопроектът и на второ четене, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Моля г-н докладчика да го прочете на второ четене.

Докладчик д-р Георги Липовански: (Чете)

„ЗАКОНЪТ

за отмяне на чл. 557 от закона за държавните привилегии, акцизът и патентът.

Член единствен. Член 557 от закона за държавните привилегии, акцизът и патентът се отменя

нява по отношение на захарта, произведена въ страната от цвекло реколта 1939 и последващите години, като остава да се прилага само за захарта от цвеклото реколта 1938 г. и за внасяната от странство захар до тѣхното пълно изчерпване.

Председателстващъ Никола Захариевъ: Които прие-матъ на второ четене закона за отмиѣнение на чл. 557 отъ закона за държавните привилегии, акцизитѣ и патентитѣ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ двете точки отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за облагане данъкоплат-цѣтѣ съ патентъ за 1940 бюджетна година.

Има думата г-нъ докладчикътъ.

Докладчикъ д-ръ Георги Липовански: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за облагане данъкоплатцѣтѣ съ па-тентъ за 1940 бюджетна година.

Г-да народни представители!

Съгласно чл. 56 отъ наредбата-законъ за данъка върху приходитѣ отъ 1 до 30 септември т. г. се подадохъ де-кларации за опредѣляне патента за следващия облага-теленъ периодъ — 1940-1941 година. По подаденитѣ де-кларации следва да се събератъ изчерпателни сведения както отъ настоятелствата на професионалнитѣ сдружения, така и отъ данъчната администрация, следъ което ще се пристъпи къмъ опредѣлянето на самия патентъ отъ про-фесионалнитѣ сдружения, а следъ това отъ облагателнитѣ инстанции.

Броятъ на подлежащитѣ на облагане съ патентъ да-нѣкоплатци възлиза на около 180.000. За събиране сведе-ния и извършване на облагането ще сѣ необходими най-малко 6 месеци и то въ едно време, когато данъчната ад-министрация е ангажирана и въ службата за борба съ спе-кулата. Отъ друга страна всѣко облагане създава недовол-ства въ срѣдата на данъкоплатцѣтѣ и разправии съ данъч-нитѣ органи. Понеже около 70-80 на сто отъ данъкоплат-цѣтѣ сѣ съ приходи до 80.000 л. включително годишно и въ размѣра на приходитѣ едва ли има чувствително коле-бание въ увеличение или намаление, намирамъ, че е че-обходимо опредѣлениетъ патентъ за 1938 и 1939 години на тази категория данъкоплатци да остане въ сила и за идната 1940 бюджетна година. Ново облагане за 1940 и 1941 години да се извърши само за данъкоплатцѣтѣ, които за периода 1938 и 1939 години сѣ били обложени върху приходи надъ 80.000 л., като облагането се из-върши по подаденитѣ вече декларации.

Съ чл. 4 на проекта се предвижда да плащатъ данѣкъ-занятие въз основа на оборота и търговцитѣ, които сѣ обложени съ патентъ по чл. 11 надъ 10.000 л., както и кооперативнитѣ сдружения съ оборотъ надъ 5.000.000 л., ако данѣкътѣ върху направения оборотъ, пресмѣнатъ по чл. 13, е по-голямъ. Това се прави, за да се избѣгне не-долялната конкуренция, която сега се извършва отъ страна на обложениитѣ съ патентъ лица.

Като предлагамъ на просвѣтеното ви внимание този за-конопроектъ, моля ви, г-да народни представители, да го обждите и гласувате.

Гр. София, 3 февруарий 1940 г.

Министъръ на финанситѣ: **Д. Божиловъ**

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за облагане данъкоплатцѣтѣ съ патентъ за 1940 бю-джетна година.

Чл. 1. Патентниятъ данѣкъ-занятие по наредбата-за-конъ за данъка върху приходитѣ за 1940 бюджетна година на данъкоплатцѣтѣ, обложени за 1938 и 1939 години върху предполагаемъ чистъ приходъ до 80.000 л. включително годишно, се събира по размѣритѣ на патента за периода 1938-1939 години.

Чл. 2. Лицата, подлежащи на патентно облагане, които за периода 1938-1939 години сѣ били обложени съ па-тентъ върху предполагаемъ чистъ годишенъ приходъ надъ 80.000 лева, се облагатъ за 1940 и 1941 години по подаденитѣ презъ м. септември 1939 г. декларации.

Чл. 3. Лицата, обложени съ патентъ за периода 1938-1939 г., върху предполагаемъ чистъ годишенъ приходъ до 80.000 л. включително, ако напустнатъ занятieto си до 31 декември 1939 г. включително, съобщаватъ писмено

за това на съответния данѣченъ началникъ, най-късно до 1-априль 1940 г. включително. За неспазването на този срокъ се налага глоба по чл. 107 отъ наредбата-законъ за данѣка върху приходитѣ.

Лицата, които сѣ започнали следъ 1-а януарий 1940 г. занятие, подлежащо на патентно облагане, подаватъ декла-рация въ два екземпляра въ тридесетдневенъ срокъ отъ започване на занятieto. Лицата, които сѣ започнали за-натието си преди 31 декември 1939 г. и не сѣ подали декларация за облагането имъ съ патентъ за периода 1940 и 1941 години, подаватъ такива най-късно до 1-априль 1940 г. Опредѣлениетъ по тѣзи декларации патентъ важи за 1940 г. съответно и за 1941 г. въ зависимостъ отъ пред-полагаемия чистъ приходъ при спазване членове 1 и 2.

Чл. 4. Едноличнитѣ фирми, събирателнитѣ и коман-дитнитѣ безъ акции дружества, обложени съ патентъ надъ 10.000 л., както и обложениитѣ съ патентъ кооперативни сдружения съ годишенъ оборотъ надъ 5.000.000 л., пла-щатъ данѣкъ върху оборота, ако върху направения стѣ тѣхъ оборотъ презъ изтеклата календарна година се следва по-голямъ данѣкъ, изчисленъ по процентитѣ за сѣщитѣ занятия по таблицитѣ въ чл. 13, при спазване и на наредбата на чл. 19 отъ наредбата-законъ за данѣка върху приходитѣ. Разликата между пресмѣнатия по таблица-та въ чл. 13 данѣкъ и опредѣления патентъ се внася до 20 мартъ включително на следната година, а въ случай, че патентътъ още не е станалъ събираемъ — въ двумесеченъ срокъ отъ влизането въ сила на патента.

Разпоредбитѣ на този членъ се прилагатъ за отъ на-чалото на 1940 бюджетна година, като данѣкътѣ за го-следната се пресмѣта върху направения презъ 1939 кален-дарна година оборотъ.

Чл. 5. Патентътъ за 1940 г. включително и този по чл. 1 се плаща доброволно: първата третина до 25 априль, втората до 25 юлий и третата до 25 ноември 1940 г. Пре-дадениетъ за събиране на бирнитѣ следъ 20 априль и до 20 юлий 1940 г. патентъ се плаща: първата и втората третина до 1 септември, а третата до 25 ноември 1940 г.

Чл. 6. Подробноститѣ по прилагането на този законъ ще се уредятъ съ наредба отъ министъра на финанситѣ.

Председателстващъ Никола Захариевъ: Има думата г-нъ министърътъ на финанситѣ.

Министъръ Добри Божиловъ: Г-да народни представи-тели! Искамъ съ нѣколко думи да ви поясня, кои мотиви наложиха внасянето на този законопроектъ. Известно ви е, че, споредъ чл. 56 отъ наредбата-законъ за данѣка върху приходитѣ, на всѣки две години презъ м. септември трѣбва да се подаватъ декларации за облагане съ патентъ за след-ващия облагателенъ периодъ на лицата, имащи доходъ до 160.000 л. Презъ м. септември 1939 г., когато трѣбваше да бждатъ подадени декларациитѣ, знаете, че една голѣма частъ отъ данъкоплатцѣтѣ бѣха повикани въ редоветъ на войската като резервисти. За да бжде по-ясна картината, трѣбва да ви изтъкна, че патентъ плащатъ 180.000 да-нѣкоплатци, отъ които 80% — значи около 150.000 души — върху доходи до 80.000 л. Знаете, че професионалнитѣ орга-низации преценяватъ доходитѣ и правятъ списѣцитъ за облагане съ патентъ, а следъ това тѣзи списѣци се провѣ-риватъ. Отъ постѣпленията отъ данѣка върху приходитѣ, общо 800 милиона лева, постѣпленията-само отъ патентитѣ представляватъ 1/8 или 100-103 милиона лева.

Касае се, значи, да се провѣрятъ 180.000 декларации, да се наложатъ може би глоби на една голѣма частъ данѣко-платци, които не сѣ могли да подадатъ декларации поради това, че бѣха въ редоветъ на войската, и то въ единъ моментъ, когато данъчната администрация трѣбва да отдаде всичкото си внимание на по-важни обекти и на разрешава-нето на по-належащи проблеми — както ще видите при разглеждането на други законопроекти, съ които целимъ да си създадемъ една резерва отъ приходи по бюджета за 1940 г.

Понеже е установено въ последнитѣ четири години, че приходитѣ на по-дрѣбнитѣ данѣкоплатци, съ доходъ до 80.000 л., не вариратъ значително и, следователно, 5-6.000 л. повече или по-малко нѣма да дадатъ нѣкакво особено уве-личение или намаление на приходитѣ на държавата, а пъкъ административнитѣ разноси за провѣрката на декла-рациитѣ отъ данъчната администрация, особено въ този мо-ментъ, ще бждатъ по-голямъ и ще затруднятъ и забавятъ разрешението на по-важни и по-належащи проблеми, които сѣ поставени за разрешение на данъчната администрация, затова именно въ чл. 1 на законопроекта се предвижда, щото всички патенти, опредѣлени за доходи презъ периода

1938-1939 години до 80.000 л., да останат автоматически сжити и за 1940 г. Въ чл. 2 се предвижда да се провърят само декларациите за доходи от 80.000 л. нагоре до 160.000 л., и това вече се прави. От друга страна, вие знаете, че доходите на тези данъкоплатци, които се намираща на преходната черта, мъчно могат да се преценят точно и там именно стават опущения и заобикаляния. Въ всеки случай създава се една нелоялна конкуренция, която възбужда добросъвестните данъкоплатци, вследствие на което Финансовото министерство има доста неприятности с отдалени данъкоплатци.

Сега ще ми позволите да не ви посочвам имена, но да ви покажа фразантни случаи, които действително трябва да ни накарат да се замислим и да направим нещо, за да се внесе една по-голяма справедливост.

Първо. На предприятието с оборот 14 милиона лева е определен от първоначалната комисия патент 8.000 л. Контролната комисия го намалила на 200 л. и остава 200 л.

Второ. За оборот от 16.798.000 л. първоначалната комисия протестира и казва: „Тук няма случай за патентно облагане, тук трябва да се плати данък върху оборота“. Контролната комисия, обаче, определя патент само 200 л. на 17 милиона лева оборот!

Трето. За 10.857.261 л. оборот на данъкоплатеца е определен от първоначалната комисия патент 2.500 л. Контролната комисия не се съгласява и казва, че трябва да се обложи с данък върху оборота.

Четвърто. За данъкоплатец с 11.375.000 л. оборот първоначалната и контролната комисия са намбрили, че е погрешно да фигурира въ списъка, представен от страна на професионалното сдружение за облагане с патент и е обложен с данък върху оборота.

В чл. 4 от законопроекта е казано, че когато годишният оборот на кооперативните сдружения е по-голям от 5.000.000 л., облагането трябва да става върху оборота. Когато изчисленият данък върху оборота по чл. 13 от наредбата-закон за данъка върху приходите е повече от патента, особено когато се касае за патенти над 10.000 л., облагането трябва да бъде върху оборота.

Това, което прокарваме въ този законопроект, иде да внесе по-голяма справедливост въ тази материя. То ще добие постоянен характер, понеже е вмъкнато и въ законопроекта за изменение и допълнение на наредбата-закон за данъка върху приходите. Много естествено е, че понеже последният законопроект ще мине по-късно, ние не можем да оставим сжити, обикновените, срокове за доброволно плащане на наредбата-закон за данъка върху приходите. И затова за патентите за 1940 г., за улеснение на данъкоплатците, ние даваме по-дълги срокове за доброволно изплащане, докато да могат да се провърят декларациите, да се определят данъкът и да се приготвят данъкоплатците да платят данъка си без гледи, за да може първата година да мине по-леко. А за следната година вече ще бъдат въ сила обикновените срокове.

Тези няколко разяснения смѣтахъ за нужно да дамъ по предложението законопроектъ, и моля той да бъде приетъ на първо четене, а следъ това да се изпрати въ комисията, гдето ще бъде особено благодаренъ да чуя мнението и на членовете на комисията и на други г-да народни представители нечленове, защото, както ви казахъ, касае се за 180.000 данъкоплатци и за 1/8 отъ постѣпленията отъ данъка върху приходите. Засегнати сж по-дребни съществуваия и, следователно, колкото по-справедливи успѣемъ да направимъ облаганията и колкото по-голямъ моралъ внесемъ, за да няма тая нелоялна конкуренция, за която ви говорихъ, толкова по-леко поносимъ ще бъде данъкътъ и толкова по-лесно ще бъде събиранъ.

Освенъ това ще улеснимъ и самитъ професионални организации. На мене е известно, че въ тяхъ ставатъ голѣми борби, и ако оставимъ всичката тежестъ върху тяхъ, ние рискуваме да дезорганизираме нашитъ професионални организации, които искатъ да бъдатъ добросъвестни при определеното данѣнитъ на тяхнитъ членове. Въ всеки случай азъ съмъ длъженъ да изкажа похвала и признателностъ на професионалнитъ организации, защото досега не съмъ забелязалъ въ тяхната дейностъ освенъ неволни грѣшки, не съмъ забелязалъ никакъвъ умисълъ, не съмъ забелязалъ прекалено стремление за защита на тяхнитъ тѣсно професионални интереси. Тѣ винаги сж се отнасяли съ достатѣчна сериозностъ и обективностъ по въпроситъ за облагане на своитъ членове. Разбира се, имало е случаи, когато и тѣ сж били подведжани, но съ помощта на финансовата администрация грѣшкитъ сж били навреме поправяни.

Моля пакъ законопроектътъ да бъде приетъ на първо четене и пратенъ въ комисията, където ще разискваме и

можемъ да направимъ нѣкои подобрения, ако такива са препорѣчатъ отъ нѣкои отъ г-да народнитъ представители. (Ржкоплѣскания)

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Гаврилъ Ленковъ.

Гаврилъ Ленковъ: Г-да народни представители! При дебатирането по отговора на тронното слово и по бюджета на държавата азъ съмъ сигуренъ, че ще се повдигне въпросъ за обновяване на нашата данѣчна система. Нашата данѣчна система, такава, какъто е, поради многобройнитъ данѣчни обекти и поради многобройнитъ данѣчни закони и безбройнитъ измѣнения на тия закони и още по-голямъ брой окръжни, които измѣнятъ измѣненията на тия закони и които често пѣти сж мѣродавни за нашитъ данѣчни власти, представлява единъ лабиринтъ, въ който много мъчно могатъ да се ориентиратъ и най-опитнитъ финансиста. Общо е убеждението, че нашата данѣчна система ще трябва да бъде обновена.

Г-да народни представители! Две сж главнитъ положения, които се съдържа въ предлагания законопроектъ за облагане данъкоплатците с патентъ за 1940 бюджетна година: първо, определяне на патентния данъкъ занятие за 1940 г. въз основа на декларациите, подадени презъ м. септември 1939 г., и второ, облагане с данъкъ върху оборота дружествата, обложени с патентъ надъ 10.000 л., и кооперативнитъ сдружения с годишенъ оборотъ надъ 5.000.000 л.

Азъ мисля, г-да, че цялата тая материя се обхваща отъ законопроекта за изменение и допълнение на наредбата-законъ за данъка върху приходите, който ще дебатираме въ едно отъ близкитъ ни заседания. Тамъ ще разгледаме тия две положения. Азъ казахъ, че данѣчнитъ закони у насъ сж толкова много, че не могатъ да се ориентиратъ въ тяхъ и най-опитнитъ финансиста. Азъ не разбирамъ защо тези въпроси, които се разрешаватъ съ законопроекта, който разглеждаме, да не могатъ да бъдатъ разрешени съ законопроекта за изменение и допълнение на наредбата-законъ за данъка върху приходите. Тая материя спада тамъ.

Г-да народни представители! Ако ще вървимъ къмъ обновяване на нашето данѣчно законодателство, за да имаме добри резултати, азъ моля г-нъ министра на финансите — и мисля, че той ще се съгласи съ мене — да оттегли този законопроектъ и цялата тая материя да я придаде къмъ законопроекта за изменение и допълнение наредбата-законъ за данъка върху приходите. Това ще бъде по-целесъобразно и по-принципно. Г-нъ министърътъ на финансите има достатѣчно много амбиция, опитъ, и смѣлостъ, за да ни предложи едно по-цѣлостно законодателство, а не една и сжща материя да се третира въ различни закони. Това е моето мнение.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Има думата г-нъ министърътъ на финансите.

Министъръ Добри Божиловъ: Г-да народни представители! Азъ съмъ напълно съгласенъ съ предговорения народенъ представителъ г-нъ Ленковъ. Но тукъ въпросътъ се касае за нѣщо преходно. Касае се да се избѣгне провървяването на 40 или 50 хиляди декларации, а отъ друга страна — да се освободятъ отъ отговорностъ данъкоплатците, които иматъ доходъ до 80.000 л. и не сж подали декларации поради причинитъ, които ви изтъкнахъ. Това, което е отъ постояненъ характеръ, то ще влѣзе въ законопроекта за изменение и допълнение на наредбата-законъ за данъка върху приходите, но за една година сроковетъ за доброволно плащане ще бъдатъ други, а не общитъ по наредбата-законъ и за тази година няма да се провървяватъ декларациите на тези, които иматъ доходъ до 80.000 л. Не можемъ да чакаме гласуването на законопроекта за изменение и допълнение на наредбата-законъ за данъка върху приходите, за да поставимъ тамъ преходни нареждания, отнасящи се само за известно време. Отъ друга страна, данѣчната администрация, както ще видите отъ законитъ, които ще бъдатъ внесени наскоро и които се отнасятъ до еднократни приходи, ще бъде ангажирана съ много по-голямъ обекти. А законопроектътъ за изменение и допълнение на наредбата-законъ за данъка върху приходите не е възможно да бъде сложенъ за разглеждане скоро, защото съмъ го пратилъ на всички професионални организации, на търговско-индустриалнитъ камари, на Търговския съюзъ, на съюзитъ на кооперациите, на Индустриалния съюзъ и т. н. и имъ дадохъ срокъ до 6 мартъ да го разгледатъ и нанесатъ бележитъ си, а тѣ ми заявиха, че по-рано отъ 15 или 20 мартъ не могатъ да го разгледатъ. Следователно, не мога да спирамъ работата по разглеждане на подаде-

нитъ декларации и не може материята по разглеждания законопроектъ, уреждащ едно преходно положение, да се постави въ законопроекта за измѣнение и допълнение на наредбата-законъ за данъка върху приходитѣ.

Колкото се касае до едно уеднаквяване, до едно опростяване, до намиране начини за по-справедливо облагане — по това въ миналата сесия се говори, по него се работи и възможноното ще направимъ. Но това не прѣчи да бѣде гласуванъ настоящиятъ законопроектъ.

По тѣзи съображения азъ смѣтамъ, че законопроектътъ за облагане данъкоплатцитѣ съ патентъ за 1940 бюджетна година сега трѣбва да мине. Преходното положение трѣбва да се ликвидира. Въ законопроекта се опредѣлятъ срокове за доброволно плащане само за тая година, а туй, което е отъ постояненъ характеръ, то фигурира и въ закона за измѣнение и допълнение на наредбата-законъ за данъка върху приходитѣ. Но, изглежда, че последниятъ законопроектъ по-рано отъ м. май нѣма да мине и затова азъ искамъ тѣзи несъобразности и несправедливости, за които ви говорихъ, да бѣдатъ още сега премахнати, за да бѣде поставено облагането на една по-справедлива база.

По тѣзи съображения, колкото и да е добра идеята на народния представител г-нъ Ленковъ, разглежданиятъ законопроектъ ще трѣбва да мине сега, а туй, което е отъ постояненъ характеръ въ него, ще мине въ законопроекта за измѣнение и допълнение на наредбата-законъ за данъка върху приходитѣ, за да има системностъ. Законопроектътъ, който разглеждаме, урежда едно временно положение. Съ него целимъ да изправимъ известни несправедливости единъ или два месеца по-рано, преди да гласуваме законопроекта за измѣнение и допълнение на наредбата-законъ за данъка върху приходитѣ.

При тѣзи обяснения азъ смѣтамъ, че и г-нъ Ленковъ ще се съгласи, че не е възможно да бѣде оттегленъ законопроектътъ за облагане данъкоплатцитѣ съ патентъ за 1940 бюджетна година.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Които отъ г-да народнитѣ представители приематъ на първо четене законопроекта за облагане данъкоплатцитѣ съ патентъ за 1940 бюджетна година, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събраниято приема.

Законопроектътъ ще бѣде изпратенъ въ комисията.

Пристъпваме къмъ следващата точка десета отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за извънбюджетенъ (сврѣхсмѣтенъ) кредитъ отъ 1.650.000.000 л. за оформяване изплатенитѣ, но неоформени разходи презъ разни години („Държавенъ вестникъ“ брой 17/24. IV. 1930 г.).

Моля г-нъ докладчика да прочете законопроекта.

Докладчикъ д-ръ Георги Липовански: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за извънбюджетенъ (сврѣхсмѣтенъ) кредитъ отъ 1.650.000.000 л. за оформяване изплатенитѣ, но неоформени разходи презъ разни години („Държ. вестникъ“ бр. 17, отъ 24. IV. 1930 г.).

Г-да народни представители! При упражнението на бюджета презъ минали години, до 1935 г. включително, за бързи и неотложни плащания, произходящи отъ спогодби и нетърпящи отлагане нужди, налагало се е да бѣдатъ изплащани отъ държавното съкровище суми срещу разписки. За частъ отъ тѣхъ, по формални причини, поради недостатъчно време, или поради липса на кредити, до края на бюджетното упражнение не е могло да бѣдатъ издадени платежни заповѣди и оформени бюджетно тия изплатени вече разходи.

Отъ друга страна, понеже съ изплащането на разходитѣ, нуждитѣ, които сѣ ги предизвикали, сѣ били задоволени, бюджетното безкасово оформяване не е могло да бѣде извършено по изложенитѣ по-горе причини, а това е започнато едвамъ презъ 1930 г. съ разрешения за целта извънбюджетенъ (сврѣхсмѣтенъ) кредитъ отъ 1.650.000.000 л. съ закона, гласуванъ отъ XXII-то обикновено Народно събрание, III-та редовна сесия, и обнародванъ въ „Държавенъ вестникъ“, брой 17, отъ 24 април 1930 г.

Характерътъ на този кредитъ, както е изтъкнато въ мотивитѣ при внасянето на законопроекта въ Народното събрание презъ 1930 г., е различенъ отъ този на другитѣ

извънбюджетни (сврѣхсмѣтни) кредити, тъй като съ сѣщия не се разрешава извършването на нови разходи презъ текущата бюджетна година, за които ще трѣбва да бѣде намѣрено покритие, а се оформяватъ, т. е. отчитатъ бюджетно, извършени и изплатени вече разходи презъ минали години, за да могатъ тия разходи да намѣрятъ своето отражение по бюджетнитѣ смѣтки, и съ издаването на платежни заповѣди сѣщитѣ да бѣдатъ проконтролирани отъ Върховната смѣтна палата, съгласно предписанието на закона за бюджета, отчетността и предприятията.

По този кредитъ, споредъ приложената къмъ законопроекта таблица, е трѣбвало да бѣдатъ оформени произведенитѣ и останали неоформени разходи до края на 1928/1929 финансова година включително. Впоследствие съ чл. 12 отъ закона за извънбюджетенъ (сврѣхсмѣтенъ) кредитъ за 1931/1932 финансова година („Държавенъ вестникъ“, брой 24/1932 г.) се предвидѣ по сѣщия кредитъ да се оформятъ и неоформенитѣ разходи, извършени до края на 1930/1931 финансова година, а съ закона за извънбюджетенъ (сврѣхсмѣтенъ) кредитъ за 1932/1933 финансова година („Държавенъ вестникъ“, брой 9/1933 г.) се разреши по сѣщия кредитъ да бѣдатъ оформени извършенитѣ и останали неоформени разходи за смѣтка на бюджета на държавнитѣ дългове до края на 1931/1932 финансова година.

Оформяването на тия разходи трѣбваше да стане за смѣтка на първоначалния кредитъ отъ 1.650.000.000 л., размѣрътъ на който се явява вече недостатъченъ и се налага да бѣде усиленъ.

При това, за да се ликвидира съ неоформенитѣ разходи по разписки отъ минали години, ще трѣбва къмъ разходитѣ, подлежащи на оформяване отъ кредита, разрешенъ за тази целъ, да се включатъ и извършенитѣ и останали неоформени такива разходи, пакъ по указанитѣ по-горе причини, до края на 1935 бюджетна година и възлизащи на обща сума за всички министерства и дирекции на 17.632.484 л.

Ще трѣбва да се предвиди и необходимиятъ кредитъ отъ 32.227.101.15 л. за оформяване на: дълга на бившата Софийска окръжна постоянна комисия къмъ държавното съкровище по отпуснатитѣ отъ последното взаимнообразно срещу разписки презъ 1922/1923 до 1927/1928 години суми срещу вземанията на сѣщата комисия отъ държавата за припадаци и съ врѣхнини и други до 1924/1925 финансова година, отъ която суми сѣ останали неиздължени 14.452.450 л., и 17.774.651.15 л., отпуснати сѣщо взаимнообразно отъ държавното съкровище срещу разписки на разни селски и градски общини за изхранване на непроеизводителното население въ районитѣ имъ.

Тѣзи суми представляватъ неоформени държавни разходи, тъй като съ чл. 12 отъ закона за закриване на окръжнитѣ съвети задълженията на последнитѣ се поеха отъ държавата, която взе и активитѣ имъ, а съ закона за облекчение на общинитѣ (чл. 12) отъ 1933 г. се постанови, отпуснатитѣ на общинитѣ аванси за изхранване на непроеизводителното население да бѣдатъ изплатени на държавното съкровище отъ фонда „Подпомагане пострадали отъ обществени бедствия“. Този фондъ впоследствие сѣ наредбата-законъ за сливане и включване въ бюджета на държавата на нѣкои фондове, управлявани отъ министерствата и дирекциитѣ („Държавенъ вестникъ“, бр. 278/1935 г.) биде слѣтъ сѣ редовния бюджетъ на държавата, по който се внесоха и наличнитѣ му срѣдства, съ което задължението на фонда къмъ държавното съкровище се погаси, поради което сѣщитѣ задължения следва да се заличатъ.

Общата сума, съ която ще трѣбва да се усили кредитътъ за оформяване на разходитѣ отъ минали години, до 1935 бюджетна година включително, е 250.000.000 л.

Тукъ следва да се отбележи, че презъ следващитѣ 1933, 1937 и 1938 бюджетни години тая пакостна практика, да се отпускатъ суми срещу разписки и по тоя начинъ да оставатъ неоформени известни държавни разходи въ продължение на редица години, е напълно изоставена.

Каго имате предвидъ горнитѣ мотиви, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и приемете настоящия законопроектъ.

Гр. София, февруарий 1940 г.

Министъръ на финанситѣ: Д. Божиловъ

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за измѣнение и допълнение на закона за извънбюджетенъ (сврѣхсмѣтенъ) кредитъ отъ 1.650.000.000 л. за оформяване изплатенитѣ, но неоформени разходи презъ разни години („Д. в.“ брой 17/24. IV. 1930 г.).

§ 1. Въ закона за извънбюджетенъ (сврѣхсмѣтенъ) кредитъ отъ 1.650.000.000 л. за оформяване изплатенитѣ, но

неоформени разходи презъ разни години се правят следниятъ измѣнения и допълнения:

Сумата 1.650.000.000 л., опредѣлена въ заглавието и въ чл. 1, се измѣня на 1.900.000.000 л.

Думитъ „за оформяване изплатенитъ, но неоформени суми презъ разни години“, въ края на алинея първа на чл. 1, се замѣнятъ съ „за оформяване изплатенитъ до 1935 бюджетна година включително суми, останали неоформени“.

Прибавя се следната нова алинея втора на чл. 1, като д. сегашната алинея втора става трета:

„Отъ сѣщия кредитъ се оформяватъ и останалитъ неиздѣдени аванси, отпущнати отъ държавното съкровище на бившата Софийска окръжна постоянна комисиия срещу принадлежащитъ ѝ се върхнини и др. до 1924/1925 финансова година включително, на сума 14.452.450 л., и на разни общини за прехрана на непродоволителното население на сума 17.774.651-15 л., предметъ на чл. 12 отъ закона за облекчение на общинитъ („Държавенъ вестникъ“ брой 274, отъ 1933 г.), крѣто задължения се заличаватъ“.

Следъ чл. 1 се прибавятъ следнитъ нови членове:

Чл. 1а. Възъ основа на чл. 4 отъ закона за бюджета на разнитъ фондове на държавата за 1938 бюджетна година и чл. 4 отъ закона за допълнителния бюджетенъ кредитъ по бюджета на държавата за 1938 бюджетна година, разрешава се отъ кредита по настоящия законъ да се оформи и сумата 95.000.000 л., изплатени отъ Главната дирекция на държавнитъ дългове за откупени облигации отъ държавнитъ заеми презъ минали години.

Чл. 1б. Разрешава се сумата 12.963.115-31 л., изплатена по смѣтката на Главната дирекция на държавнитъ дългове за извършенитъ разходи:

1. Заема по указъ № 2/1906 г. на Министерството на войната, сключенъ отъ Б. н. банка („Държавенъ вестникъ“, брой 10/1906 г.) — 2.633.966-07 л.

2. Комисиона върху изплатени купони и облигации по държавнитъ заеми и разлика въ курса за преводи въ чужбина за минали години — 5.833.889-48 л.

3. Погашение и лихви по държавнитъ заеми, сумитъ по които сѣ били обезпечени въ чужбина, съкровищни бонове и други за минали години — 4.475.259-76 л.

да се оформи съ завѣрени извлѣчения отъ счетоводнитъ книги на Главната дирекция на държавнитъ дългове.

§ 2. Въ чл. 3 думитъ „миналитъ и настоящата 1929/1930 г.“ се замѣнятъ съ „съответнитъ минали години“.

§ 3. Следъ чл. 3 се прибавя следниятъ новъ

Чл. 4. Разрешава се извънбюджетенъ (свърхсмѣтенъ) кредитъ отъ 43.142.252 л. за оформяване изплатенитъ, но неоформени суми презъ разни години отъ бившия фондъ „Подпомагане пострадалитъ отъ обществени бедствия“.

Оформяването да продължи до окончателното изчерпване на цѣлия кредитъ, като оформенитъ разходи се отнасятъ къмъ съответнитъ бюджетни години, презъ които се оформяватъ.

За посрѣщане на разходитъ по това оформяване служатъ постѣпилитъ презъ съответнитъ минали години приходи по фонда „Подпомагане пострадалитъ отъ обществени бедствия“.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Има думата г-нъ министърътъ на финанситъ.

Министъръ Добри Божиловъ: Г-да народни представители! Заглавието на законопроекта и голѣмата сума, посочена въ него, може би ще внесатъ известно смущение у нѣкои отъ васъ, затова намирамъ за нужно да дамъ нѣкои обяснения.

Съ намѣсата на България въ балканската война и особено следъ намѣсата ѝ въ голѣмата война презъ 1915 г., предѣлтъ, до който Народната банка можеше да кредитира държавата, т. е. до четворенъ размѣръ на основния си капиталъ — 40.000.000 л. — бѣ изоставенъ и бѣ дадено право на държавата да тегли неограничено суми отъ Народната банка срещу временни разписки. За тогавашнитъ времена това бѣше оправдано, не можеше да бѣде друго: когато се води война, не може да се чака да се произведатъ търгове, не може да се правятъ постѣпки за издаване даже на авансови платежни заповѣди. Затова бѣше дадено право на военнитъ власти, а впоследствие, поради сложилитъ се обстоятелства, и на създаденитъ комитети за изхранване на населението, да теглятъ срещу разписки неограничено суми отъ Народната банка.

Трѣбва съ съжаление да признаемъ, че дълго време и следъ свършването на войната, до преди 5-6 години — не, разбира се, за такива голѣми суми — почти всички финансови министри си служиха съ тази практика, да теглятъ суми срещу разписки. Това е ставало не само за експеди- тивностъ, когато въ нѣкои случаи се е налагало да се из-

теглятъ известни суми, а е нѣмало време да се издадатъ не окончателни платежни заповѣди, но и авансови, но сѣ с теглили суми срещу разписки и когато по респективния параграфъ кредитътъ е билъ изчерпанъ, а така сѣщо, за голѣмо съжаление, когато за нѣкои разходи не е имало въобще предвиденъ параграфъ въ разходния бюджетъ.

На това положение трѣбваше да се тури край. И, както ви казахъ, преди 6 години, презъ 1933 г., се забрани да се теглятъ срещу разписки каквито и да било суми отъ Народната банка. Позволяваше се най-много да се теглятъ суми срещу авансови платежни заповѣди при спазване на закона за б. о. п. Но тѣзи разписки, които бѣха се набравали въ нѣколко стаи въ Върховната смѣтна палата, на сума 1.650.000.000 л., трѣбваше да се разчистятъ. Тази сума бѣше изиграла своята роля за увеличаване тѣглата на държавата къмъ Народната банка. Следователно, не се касаеше да се намѣрятъ нови източници, нови приходи, за да може да стане оформяване на тѣзи суми, но се касаеше да се про- върѣи законността и правилността на тия разходи. И трѣбва да признаемъ, за честта на всички, които сѣ вър- шили тия разходи, че при тия оформявания сѣ оказали много малко злоупотѣбления или неволни грѣшки, макаръ нѣкои да допуснаха, че презъ военнитъ години може да сѣ ставали нѣкои нежелателни работи. Повтарямъ, грѣш- китъ или злоупотѣбленията сѣ много малки сѣ огледъ на сумата 1.650.000.000 л.

Презъ 1930 г. се прокара законътъ за извънбюджетенъ кредитъ отъ 1.650.000.000 л., за да се почне постепенно да се провърятъ разходитъ по тия разписки и да се оформятъ въ окончателни платежни заповѣди. Всѣки месецъ Финансовото министерство, въ съгласие съ Върховната смѣтна палата, упражнява единъ голѣмъ контролъ и прави всичко възможно, за да се ускори и да се свърши веднажъ завинаги съ тази контрола, да се разчистятъ всички тия раз- ходи, правени нѣкоже неправилно съ разписки. И трѣбва да кажа, че сме много напреднали. Останали сѣ за оформяване много малко суми още. Но предвидената сума отъ 1.650.000.000 л. се оказа недостатъчна и затова сега се иска да се увеличи на 1.900.000.000 л., като се иска да бѣдатъ оправдани и всички други разходи, станали съ разписки, до края на 1935 г. Касае се, значи, не за нѣкакъвъ новъ разходъ, а се касае да се проконтролиратъ разхо- дитъ, направени срещу разписки до споменатата година, и да се оформятъ съ окончателни платежни заповѣди, за да се ликвидиратъ веднажъ завинаги.

Въ законопроекта, съ който се иска увеличение на кре- дита отъ 1.650.000.000 л. на 1.900.000.000 л. изрично е казано да бѣдатъ оформени и аванситъ, дадени навремето, срещу бѣдещи постѣпления, на Софийската окръжна постоянна комисиия въ размѣръ на 14.452.450 л. Навремето, преди закриването на постояннитъ комисиии, когато тѣ не можеха да издържатъ даже своя персоналъ, когато не можеха да му плащатъ заплатитъ за 4-5 месеци, държавата практи- куваше да дава отъ бюджета си аванс срещу постѣпле- нията отъ данци — частъ отъ върхнинитъ, събиращи въ полза на окръжнитъ постоянни комисиии. Събирачитъ на държавни приходи отдѣляха автоматично тия върхнини и ги прихващаха. Следъ закриването на Софийската окръжна постоянна комисиия остана непокрита тая сума.

Въ законопроекта се включва сѣщо и оформяването на дадени на общинитъ заеми за изхранване на непродоволителното население въ размѣръ на 17.774.651-15 л. Както въ закона за закриване на окръжнитъ постоянни комисиии, така и въ закона отъ 1933 г. за ликвидация на заемитъ, дадени на общинитъ за прехрана на непродоволителното население, е казано, че останалитъ неизплатени задъл- жения се поематъ отъ държавата. Значи тукъ въпросътъ е предпрѣшенъ — касае се да се оформи единъ всякъ разходъ.

По-нататъкъ. Следъ чл. 1 отъ закона се прибавятъ съ законопроекта два нови членове: чл. 1а и чл. 1б. Съ чл. 1а става само едно оформяване на изкупенитъ въ странство държавни облигации отъ стабилизационния и бѣжанския заеми, вънъ отъ облигациитъ отъ държавни заеми презъ минали години за около 200 милиона лева, които сѣ изку- пени отъ Народната банка и за които сѣ платени 95.000.000 л. отъ държавния бюджетъ. Това е станало по силата на чл. 4 отъ закона за допълнителния бюджетенъ кредитъ по бюджета на държавата за 1938 г. За да може, обаче, да се оправдаятъ тѣзи разходи предъ Върховната смѣтна палата, въпросътъ трѣбва да мине и презъ Народ- ното събрание, което става именно сега.

Чл. 1б се касае за една колкото неприятна, толкова и стара работа. Преди 33-34 години е било дадено право както на Главната дирекция на държавнитъ дългове, така и на Министерството на външнитъ работи, поради естеството на тѣхнитъ разходи, да опериратъ съ срѣдства отъ Народ-

лата банка по една авансова сметка и после, като се получат документите, разходите да се оправдават с плащанни заповеди и да се подхранва тази сметка. Във момента за теглене сумите не могат да се искат оправдателни документи от тези две учреждения, защото Дирекцията на държавните дългове, например, няма във момента купоните и облигациите, понеже са в странство. Впоследствие, когато тя получи от странство изплатените купони и облигации, оформява разходите. Същото е ставало и с някои бързи разходи на Министерството на външните работи, които са оформени по-късно. Тази сметка сега се анализира и се работи по нея. Касае се за сметки на Дирекцията на държавните дългове от 1906 г. за направени разходи, но не оформени навремето. Според закона за унищожение на архивите, унищожени са били оправдателните документи къмъ уважителните писма и сега, разбира се, не могат да се намират. Обаче подозрение за корист, за неправилни разходи няма. Касае се само за едно оформяване, защото не може от 40 години да стои висяща тази сметка.

Във всеки случай азъ предоставямъ на почитаемото Народно събрание или да оформи сумата по разглеждания законопроектъ, или, ако приеме за по-целесъобразно, да възложи на парламентарната контролна комисия, която проверява дълга на Дирекцията на държавните дългове, да направи специална проверка и следъ туй съ специаленъ законъ да стане оформяването. За мене, обаче, анкетата е направена и сумите, за които се иска оформяване, са подробно изложени въ точки 1-3 на чл. 16.

По-нататъкъ. По фонда „Подпомагане на пострадали отъ обществени бедствия“ при Министерството на външните работи, също са останали за минали години неоформени разходи въ размеръ 43 142 252 л. и сега трябва да стане само едно оформяване съ платежни заповеди. Приходите са взети отъ постиженията по този фондъ.

Г-да народни представители! Азъ бихъ длъженъ да ви дамъ тези обяснения преди да се пристави къмъ разисквания по законопроекта. Както ви казахъ, касае се само за едно оформяване на разходи, което е законно може би по вина на Главната дирекция на държавните дългове. Но азъ бихъ казалъ: защо 40 години да стоятъ тези разходи неоформени? Въ всеки случай тези стари разходи не будятъ въ мене никакво подозрение, и азъ съмтамъ, че трябва да ги оформимъ и да се ликвидира съ тяхъ.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Които приематъ на първо четене законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за извънбюджетенъ (свърхсметенъ) кредитъ отъ 1 650 000 000 л. за оформяване изплатените, но неоформени разходи презъ разни години („Държавенъ вестникъ“, брой 17, отъ 24 април 1930 г.), моля, да вдигнатъ ръка. Министрство, Събранието приема.

Приставяме къмъ следващата точка 11 отъ дневния редъ:

Първо четене на законопроекта за допълнение на чл. 35, точка 17, отъ закона за Българската народна банка.

Моля г-нъ докладчика да прочете законопроекта.

Докладчикъ д-ръ Георги Липовански: (Чете)

М О Т И В И

къмъ законопроекта за допълнение на чл. 35, точка 17, отъ закона за Българската народна банка.

Г-да народни представители! За да се даде възможностъ на Българската народна банка да откупи за около 1 350 000 000 л. държавни съкровищни бонове въ лева, издадени на чуждестранни фирми за заплащане на държавни доставки и платими съ срокъ не повече отъ 7 години, по който начинъ ще се използватъ свободните авоари на Българската народна банка и ще се спести плащането 6% годишна лихва върху боновете на чуждестранните доставчици, моля ви да разгледате и гласувате тукъ приложенъ проектъ за допълнение на чл. 35, точка 17, отъ закона за Българската народна банка.

Гр. София, февруарий 1940 г.

Министъръ на финансите: Д. Божиловъ

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за допълнение на чл. 35, точка 17, отъ закона за Българската народна банка.

Параграфъ единственъ. Къмъ чл. 35, точка 17, отъ закона за Българската народна банка се прибавя следната

Забележка. Банката може да плазира допълнително една сума, ненадминаваща 80% отъ внесенния ѝ капиталъ и резерви въ съкровищни бонове въ лева, издадени на чуждестранни фирми за заплащане на държавни доставки и платими въ срокъ не повече отъ седемъ години.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Има думата г-нъ министърътъ на финансите.

Министъръ Добри Божиловъ: Г-да народни представители! Касае се въ случая действително за една промѣна въ закона за Народната банка отъ доста голѣмо значение. Въ мотивите къмъ законопроекта е казано накѣсо, кое е накарало правителството, даде преди още този законопроектъ да е приетъ отъ Народното събрание, да вземе мѣрки, гонещи три цели: първо, лихвата 6%, която плащаме въ странство, да остане въ нашата Народна банка и по този начинъ, споредъ закона за банката, да реализираме една по-голѣма печалба въ приходъ на държавното съкровище; второ, да се освободи банката отъ някои свои безлихвени авоари и, на трето мѣсто, ако не могатъ да бъдатъ намирани такива бонове за изкупуване, то държавата да може да направи свои доставки въ брой, вмѣсто на почекъ. Защото, когато се плаща въ брой, първо, спестява се лихвата 6%; второ, има една голѣма разлика въ цената, тъй като този, който продава на кредитъ, слага въ цената риска за плащането на кредита, премията за застраховане на кредита. А това дава една разлика въ цената най-малко 25-30%.

Единствениятъ въпросъ, който въ случая може да се постави, е дали това размишляване на активите въ баланса на Народната банка има някакво значение за нашето стопанство, или пъкъ за нашето парично обращение?

Отговорътъ на тоя въпросъ е само положителенъ и само благоприятенъ за насъ. Нѣкъде се загатна: ако банкното обращение се увеличи, няма ли това да окаже влияние? Азъ бързамъ да успокоя всички, че така, както е вървѣло увеличението на банкното обращение, ние сега сме по-добре даже отколкото преди военната конюнктура. Презъ 1937 г. сме имали срѣдно 2 618 000 000 л. банкноти и 1 255 000 000 л. сребърни монети въ обращение, или общо парично обращение срѣдно 3 873 000 000 л. Презъ 1938 г. сме имали срѣдно 2 636 000 000 л. банкноти и 1 250 000 000 л. сребърни монети, или срѣдно парично обращение 3 886 000 000 л. Презъ 1939 г. сме имали срѣдно банкноти 3 488 000 000 л. и сребърни монети 1 324 000 000 л., или срѣдно 4 812 000 000 л. парично обращение.

Вѣрно е, че идваме на една по-голѣма сума на паричното обращение, както въ момента на избухване на войната, така и въ сегашния моментъ. На 1 септемврий 1939 г. банкното обращение е било 3 960 000 000 л., сребърни монети — 1 428 000 000 л., или общото парично обращение е било 5 388 000 000 л. На 31 януарий 1940 г. — последната дата, за която имаме сведения — сме имали 3 988 000 000 л. банкноти и 1 442 000 000 л. сребърни монети, или 5 430 000 000 л. общо парично обращение.

Вѣрно е, че ако направимъ сравнение между най-низкото парично обращение отъ 1937 г., когато сме имали общо банкноти и сребърни монети за 3 873 000 000 л. и паричното обращение на 31 януарий 1940 г. — 5 430 000 000 л. — ще намеримъ увеличение отъ 1 600 000 000 л., което може би на пръвъ погледъ ще направи впечатление на всички. Но, г-да народни представители, касае ли се тукъ за една злокачествена инфлация, за едно увеличаване на банкното обращение за непроизводителни разходи, което именно е пакостно? Не! Срещу тия 1 600 000 000 л. увеличение на паричното обращение имаме за около 2 милиарда лева закупени храни и други монополизирани артикули отъ Дирекцията на храноизноса, съ продажбата на които, по една или друга причина, нямаме интересъ да бързаме. Когато се продаде това жито, когато се продадатъ тия монополизирани артикули, тогава ще изтеглимъ много повече банкноти отъ пазара, отколкото е увеличението.

Следователно, макаръ че никой не иска да плащаме данъкъ на старата, класическата формула за златното покритие, всѣщностъ ние сме платили даже много данъкъ на тая теория.

Но има и друга теория — за търговското покритие. Азъ ще направя сравнение на следните цифри. Веднага следъ войната нашата златна наличностъ бѣше спаднала на единъ милиардъ лева. Съ една системна, упорита работа, съ упорити усилия да заздравимъ, да засилимъ Народната банка — когато това бѣше възможно — презъ 1935 и 1937 г. купихме злато за 800 милиона лева, а сега имаме злато за 2 008 000 000 л. То не бѣше купено само за да разкресимъ баланса на Народната банка, за да фигурира въ баланса ѝ единъ милиардъ лева злато повече, а защото трѣбваше да

се приготвимъ съ огледъ на стопански цели, стопански мѣроприятии, да имаме сигурна база, да имаме сигурна опора за едно безвредно увеличаване на паричнитѣ знаци, да не се страхуваме, че съ него ще увредимъ било на покупната стойност на нашата национална монета, било пъкъ на нейната златна база.

На мене ми е деликатно да се впускамъ въ по-голямъ подорбности по тоя въпросъ. Азъ ще се задоволя само да кажа, че даже ако изоставимъ теорията за търговското покритие и се придържаме само въ теорията за златното покритие, пакъ имаме срещу злато за 2.008.000.000 л. парично обращение отъ 5.430.000.000 л. Отъ него близу единъ и половина милиарда лева съ сребърни монети, които иматъ вътрешна стойност 15%, а то значи, че среброто, което съдържатъ тия монети, дава 15% увеличение на златната наличностъ.

Следователно, като прибавимъ къмъ златната наличностъ още 225 милиона лева, ставатъ 2.233.000.000 л. златна наличностъ, срещу 5.430.000.000 л. общо парично обращение. Или: ние имаме златно покритие, изчислено срещу парични знаци, 40%. Ако вземемъ подъ внимание и теорията, споредъ която трѣбва да се има предвидъ и камбиото на виждане, което е оставено на хранение въ емисионния институтъ и което никога не стига до нула, пакъ имаме едно златно покритие отъ 28-29%.

Мнения може да има различни. Азъ уважавамъ всѣко чуждо мнение, но азъ си оставамъ на становището, че ползата за нашето народно стопанство отъ това измѣнение на закона за Народната банка е голѣма. Банката има капиталъ 500.000.000 л., резервенъ капиталъ — 1.200.000.000 л., или всичко капиталъ — 1.700.000.000 л. 80% отъ този капиталъ ние имаме право да облъчнемъ въ бонове. А това ни дава една сума отъ около единъ милиардъ и половина лева, лихвата на която сума, смѣтната по 6%, дава годишно около 90.000.000 л. Ако за 10 години тия 90, или 80, или 70 милиона лева, нека ги кажемъ, вмѣсто да отидатъ въ странство, останатъ тукъ, при лихвата по старата тарифа, естествено е, че тѣ могатъ да изиграятъ една голѣма роля.

Отъ друга страна, съ това измѣнение ние освобождаваме Народната банка отъ авариитѣ, за да подготвимъ възможностъ, база за едно по-сигурно, по-нерисковано пласиране на онѣзи лесно разваляеми артикули, къмъ които нашето стопанство премина, при бързата трансформация, която се наложи следъ настѣпилата свѣтвна криза.

Азъ намирамъ, че това измѣнение на закона ще бѣде отъ голѣма полза, затуй ви моля сега да приемете на първо четене предложениия законопроектъ, а въ комисията да го разгледаме най-подробно. Азъ постигнахъ съгласие съ управата на Народната банка, даде съгласието си, по силата на чл. 83 отъ закона за Народната банка, и представителътъ на финансовия комитетъ при Обществото на народитѣ, за едно малко увеличение на процента, до който банката може да облича капиталъ си въ бонове, за да можемъ, при 2 милиарда лева откупени бонове, да спестяваме 120 милиона лева лихва.

Жалкото е, че засега, въпрѣки всички старания, не сме могли да намѣримъ повече отъ единъ милиардъ и половина лева. Тия единъ милиардъ и половина лева, които оставатъ, могатъ да се използватъ преспокойно за предстоящи държавни доставки, като се плаща вмѣсто въ бонове, въ левове. Това поема Народната банка, защото, както казахъ, може да се получатъ по-износни цени — съ 30% по-низки — и при този единъ милиардъ и половина лева да спестимъ, чрезъ по-износнитѣ цени, около 450-500 милиона лева.

Ако вземемъ предвидъ доставкитѣ, които имаме да правимъ за желѣзницитѣ, по закона за единъ-милиардни кредитъ, който се гласува отъ миналата Камера, увеличенъ на 1.116.000.000 л., за разни обезвѣждания, за новитѣ желѣзнопътни линии, релси и пр.; ако вземемъ подъ внимание и стоковия кредитъ, кредитната доставка, за 300.000.000 л., за която моятъ колега г-нъ Горановъ ще ви предложи законопроектъ за разширение на телефонната мрежа — една отъ най-доходнитѣ; и ако върху този единъ милиардъ и половина лева, освенъ лихвата 90 милиона лева, спестимъ и поменатитѣ 450-500 милиона лева при самитѣ доставки, чрезъ по-низки цени съ купуване въ брой, азъ не зная коя друга стопанска мѣрка може да бѣде полезна въ този моментъ отъ тая, която се предлага съ настоящия законопроектъ.

Моля, прочее, да бѣде приетъ законопроектътъ на първо четене, а въ комисията да го разгледаме по-подробно. Следъ като изслушате тамъ допълнителнитѣ мои обяснения, смѣтамъ, че ще се съгласите да увеличимъ даже тая сума, за да бѣдемъ по-полезни на народното стопанство въ този моментъ въ тѣзи три направления, за които току що ви говорехъ. (Ръкоплѣскания)

Председателствуващъ Никсѣла Захариевъ: Пригласяме къмъ гласуване.

Който приематъ на първо четене законопроекта за допълнение на чл. 35, т. 17, отъ закона за Българската народна банка, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме къмъ последната точка 12 отъ дневния редъ:

Първо четене законопроекта за оставане въ сила и действие законитѣ за бюджетитѣ и бюджетитѣ на държавата, на желѣзницитѣ и пристанищата и на разнитѣ фондове на държавата, включително и на Главната дирекция на строежитѣ, за 1939 бюджетна година и презъ м. априль 1940 г.

Моля г-нъ докладчика да прочете законопроекта.

Докладчикъ д-ръ Георги Липовански: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за оставане въ сила и действие законитѣ за бюджетитѣ и бюджетитѣ на държавата, на желѣзницитѣ и пристанищата и на разнитѣ фондове на държавата, включително и на Главната дирекция на строежитѣ, за 1939 бюджетна година и презъ м. априль 1940 г.

Г-да народни представители!

Съ наредбата-законъ, публикувана въ „Държавенъ вестникъ“, брой 288, отъ 23 декемврий 1939 г., останаха въ сила и действие законитѣ за бюджетитѣ и бюджетитѣ на държавата, на желѣзницитѣ и пристанищата и на разнитѣ фондове на държавата, включително и на Главната дирекция на строежитѣ, за 1939 бюджетна година презъ м. м. януарий, февруарий и мартъ 1940 г. Това се направи, понеже тогава ставаха избори за народни представители за обикновеното Народно събрание и свикването на същото не можеше да стане. Редовниятъ животъ на държавнитѣ администрации, учреждения и стопанства не трѣбваше да бѣде спъванъ поради липса на срѣдства и съжитѣ трѣбваше да могатъ да разполагатъ съ необходимитѣ срѣдства.

Бюджетопроектитѣ на държавата, на желѣзницитѣ и пристанищата и на разнитѣ фондове на държавата за 1940 бюджетна година се изработватъ съ следъ нуждитѣ на момента и ще се внесатъ въ най-близко време за разглеждане и приемане отъ Народното събрание.

Като се има предвидъ горното, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и гласувате приложенияя законопроектъ за оставане въ сила и действие законитѣ за бюджетитѣ и бюджетитѣ на държавата, на желѣзницитѣ и пристанищата и на разнитѣ фондове на държавата, включително и на Главната дирекция на строежитѣ за 1939 бюджетна година и презъ месецъ априль 1940 г.

Гр. София, февруарий 1940 г.

Министъръ на финанситѣ: **Д. Божиловъ**

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за оставане въ сила и действие законитѣ за бюджетитѣ и бюджетитѣ на държавата, на желѣзницитѣ и пристанищата и на разнитѣ фондове на държавата, включително и на Главната дирекция на строежитѣ, за 1939 бюджетна година и презъ м. априль 1940 г.

Членъ единственъ. Оставатъ въ сила и действие и презъ м. априль 1940 г. законитѣ за бюджетитѣ и бюджетитѣ на държавата, на желѣзницитѣ и пристанищата и на разнитѣ фондове на държавата, включително и на Главната дирекция на строежитѣ, за 1939 бюджетна година и то въ размѣръ на $\frac{1}{2}$ отъ първоначално разрешенитѣ кредити по редовнитѣ имъ бюджети за 1939 бюджетна година.

Длъжноститѣ, разрешени съ допълнителнитѣ бюджетни кредити по бюджетитѣ за 1939 бюджетна година могатъ да останатъ и презъ м. априль 1940 г., като необходимитѣ суми за изплащане на заплатитѣ се покриватъ отъ икономитѣ, които ще се осъществятъ отъ съответнитѣ кредити на министерството или дирекцията, предвидени за тази цель.

За бележка. Министерствата, дирекциитѣ и фондовѣтѣ внасятъ презъ месецъ априль въ фонда „Пенси за изслужено време“ следувемитѣ се вноски за второто тримесечие (априль-юний 1940 г.) по чл. 38, букви „а“ и „в“, отъ закона за пенситѣ за изслужено време, макаръ и тия вноски да надвишаватъ разрешенія кредитъ отъ $\frac{1}{2}$ за месецъ априль.“

Председателстващъ Никола Захариевъ: Има думата г-нъ министърътъ на финанситъ.

Министъръ Добри Божиловъ: Г-да народни представители! Както имахъ случай да помена, внасянето на бюджетно-проекта за 1940 г. ще стане, следъ като приемемъ редица закони, съ които трѣбва да осигуримъ една резерва отъ 600-700 милиона лева приходи. Не вѣрвамъ, че това може да стане по-рано отъ 15-20 мартъ. Ясно е, че нѣма да ни стигнатъ приетитъ три дванадесетинки, затова ще трѣбва да се гласува още една дванадесетинка за м. априлъ. Ясно е, че най-късно въ края на априлъ, или началото на май, ще бѣде приетъ бюджетътъ, следъ като бѣдатъ приети редицата законопроекта, които ще трѣбва да осигурятъ, да засилятъ съ известни мѣрки приходитъ по бюджета за 1940 г. Поради това налага се да бѣде гласувана четвърта дванадесетинка.

Моля да се приеме законопроектътъ, който предлагамъ за тая целъ.

Председателстващъ Никола Захариевъ: Които приематъ на първо четене законопроекта за оставяне въ сила и действие законитъ за бюджетитъ и бюджетитъ на държавата, на желѣзницитъ и пристанищата и на разнитъ фондове на държавата, включително и на Главната дирекция на строежитъ, за 1939 бюджетна година и презъ м. априлъ 1940 г., моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Дневниятъ редъ е изчерпанъ.

Съобщавамъ на народното представителство, че е постѣпило предложение за освобождаване отъ вносно мито и други данъци и такси 150 тона емулзия, включително и амбалажа ѝ, която е внесена презъ 1940 г. отъ Варненското градско общинско управление.

Въ съгласие съ правителството, предлагамъ за утре следния дневенъ редъ:

Одобрение предложенията:

1. За одобрение конвенцията, сключена на 1 мартъ 1939 г. въ гр. Лондонъ, за освобождаване отъ митнически права и други горивнитъ и смазочни материали, употребявани при въздухоплавателния трафикъ.

2. За облагане съ мито по ст. 512 в/2 отъ тарифата на вносниитъ стоки, съ 8% върху стойността имъ, хладилната и отоплителна инсталации и кланичнитъ съоръжения, които ще бѣдатъ внесени отъ чужбина за обзавеждане на кланицата въ гр. Габрово.

3. За одобряване спогодбата, сключена въ Лондонъ на 12 февруарий 1940 г. между българското правителство и комитетитъ на носителитъ на облигации отъ българскитъ държавни външни заеми 6% 1892, 5% 1896, 5% 1902, 5% 1904, 4 1/2% 1907, 4 1/2% 1909, 7% 1926 и 7 1/2% 1928 години за службата на сжщитъ заеми презъ периода отъ 1 януарий до 31 декемврий 1940 г., публикувана на 22 февруарий 1940 г.

4. За освобождаване отъ вносно мито и други данъци и такси 150 тона емулзия, включително и амбалажа ѝ, която е внесена презъ 1940 г. отъ Варненското градско общинско управление.

5. Първо четене законопроекта за одобрение и приложение на спогодбата, постигната между държавата и Лудвигъ Грауманъ, отъ гр. София.

Които приематъ така прочетения дневенъ редъ за утре, 15 ч., моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигамъ заседанието.

(Вдигнато въ 17 ч. 40 м.)

Подпредседателъ: НИКОЛА ЗАХАРИЕВЪ

Секретари: { АТАНАСЪ ЦВѢТКОВЪ
 { ГЕОРГИ МИХАЙЛОВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: ДОНЧО ДУКОВЪ